

3/0360

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ నెవ్వుబనెల 25-వ తేది సోమవారము No. 147
నంపులు = } చుండుభివామ సంవత్సరము, ఆశ్వయుజమాస శుద్ధ చవితి ౪. } సంచిక ౧౪౭

అమృతాంజనము అన్ని

నొప్పలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయమందుగాదు. వకలుమందలవలన మోసముగలుగును. పంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగుదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను వెలసినవి.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక, నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

త్వరపడుడు.

వెల సులభము.

ఫల మధికము.

శ్రీ ఆంజనేయ వైద్యశాలవారి సుప్రసిద్ధ ఔషధములు

శ్రీ జిల్లాబోర్డువారి బహుమానము పొందుచున్నది

129 రకముల ఔషధములున్నవి

(91) బోధకాలు సంహరిణి:—ఎంతకాలమునుండియున్న శ్రీపద్మలోకము వైద్యశా మహాగోపాలలో గుణము కనబరచి. కాళ్ళమంటలు, నీరు హరించుటయుగాక పగిలిన పాదములు సహా స్వస్థులై కమలములవలె ప్రకాశింపును.

15 రో. రు 4-8-0 వారమునకు రు 2-8-0

(40) నిఖిల వ్యాధికు శ్రేణి కంతీరవము. చిట్టఫిరంగి, పల్లిక, బగ్గెలోనగు సవాయిలున్ను, కీళ్లనొప్పలు, నల్లని పాదలు, మాలవ్యాధి, పాండువు, సహమేహములు, మేహములు, మేహక్రమములు, ముక్కువ్రుము మొదలు అన్ని వ్యాధులను వారము లోపాలలో నివారణకేసి యలు, శరీరకాంతి, రక్తవృద్ధి, వీర్యస్థంబన కలిగించును. ఇచ్చాపత్త్యం.

నెల రో. రు 6-0-0, 15 రో. రు 3-4-0.

(40) సర్వవిధ క్షయోగ్గంజీవిలేనాము. జీర్ణించిన పత్తి, తిలుపు, ఎరుపు, నలుపు లోనగు యేరంగు కగనైనను, మూత్రము స్వల్పముగాని, బోట్టుబాట్లుగాని పడుట, యీ గుణములన్నియు శ్రీ రక్తపుష్టి చేయును. 3 పూటలలో గుణము కనిపించును. ఇచ్చాపత్త్యం.

డబ్బీ రు 1-4-0.

(48) మహావృషపాణీరసము (అను అష్టాదశ ఔషధోగ్గంజీవిలేనాము) నెల రో. 5-0-0. 15 రో. 2-12-0. సహమేహములు, పాదలు, మచ్చలు, కాళ్ళు, చేతికేళ్ళు, పెదవులు, ముక్కు, వగైరాలు లాపై ఎర్రబారి సదా తిమ్మరలుగా నుండుట, మేహనీరు, అంత్రక్రమములు వగైరాలుకు పరమావధము.

(27) శ్రీరామాస్త్రయోగము నెల రో. రు 8-0-0, 15 రో. రు 4-0-0 కఫములు, శ్వాసకాసులు, దగ్గు, వగైరపు, తిబ్బునము, మొ॥ శ్లేష్మవ్యాధులకు బ్రహ్మాస్త్రము, 3 పూటలలోకఫమును హరించి నెలరోజులలో పూర్తి నివారణ నిచ్చును. గోపాలపురి, కొత్తపేటపొట్టు.

(గోపాలపొట్టు)

కె. వి. ఆచారి,

K. V. Achari

ఆయుర్వేద యూవాని డాక్టరు.

Ayurveda unani Doctor.

చెరన్ను మెక్కినీ జీవితము 0-6-0

భిక్షాండు ద్వీపస్వాతంత్ర్యమునకై అష్టకవ్వములపడి తుదకు వెలుసాలం బంధింపబడి, 74 దినములు కఠినోపవా సములు చేసి, శరీరమును విడిచిన విరిపు దేశభక్తాగ్రసరుని చరిత్రము.

చిత్రరంజనుని ఉపదేశములు 0-1-0

చిత్రరంజనదాసు విద్యార్థిగా నున్న వాటినుండి మొన్నటివరకు ఆతదోసంగిన మఖ్యోపన్యాసములయందలి చీరకలు, సంకేతములు చక్కని తెలుగులోని కనువాదింపబడినవి.

ఒక్కసారి 20 ప్రతులకు తక్కువకాకుండా తెప్పించుకొనువారికి 25/0/0 కమీషన్ నీయవగును

ఇండియా యేజిస్ట్రీ బీరో, ట్రీప్లి కేను, చెన్నపురి.

సుప్రసిద్ధమైన శ్రీక ర క స్తూ రి మాత్రలు.

రెండు కుటుంబరత్నములు

నోరును మిక్కిలి శుద్ధముగా నుండును. మంచితీర్చక క్రిని కలిగించును. అంటువ్యాధులు రానీయక ఆటంకపరచును. జ్వరముగాని, పెద్దవారికి గాని దగ్గు, జలుబు, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, వాయువ్రణోష్ణము, వంతుశ్వాసములు మున్నగు వ్యాధులకు అద్భుతమైన గుణమును గలుగజేయును. తాంబూలముతో భరించుటకు మిక్కిలి ఉపయోగమైనది.

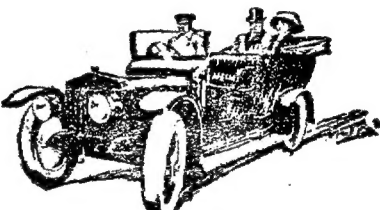
250 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0-4-0; 12 బుడ్డు వి. పి. ఖర్చుతో సహా రూ 3-0-0 లగును. [చును.

సంజన్ గూడు దంతమార్దము:— సకలవిధ దంతవ్యాధులను త్వరలో బాగుజేయును. మంచితీర్చకమును గలిగి

1 పొటము 1 నెలకు సరిపోవును. ధర రూ 0-1-0; 12 బుడ్డు పొటములు వి. పి. ఖర్చుతో సహా రూ 1-0-0

ఆయుర్వేద విద్యావ్ బి. వి. పండితులు, సంజన్ గూడు పోస్టు. (మైసూరు జిల్లా) (2)

గ్యాలీస్ మోటారు పాఠశాల

ఈ పాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా తయారై సర్టిఫికేట్లు గవర్నమెంటు లైసెన్సు పొందగలరు. బస దొరకును. (11)

GALLEY'S MOTOR INSTITUTE.
Post Box No. 1004, Kilpauk Madras.

“తెలుగు సంక్షిప్త లేఖనము”

మీరు ఇల్లుకడలకే తెలుగు మార్పుచేయు శక్తిగలిగి భాషాసేవచేయవచ్చును. దినమున కొక గంట పని. “పోస్టు ప్రెస్సు నిమిత్త మబారిక్ల పంపించండి!”

(18) ఇన్ ఫర్మేషన్ బ్యూరో, కాకినాడ

బహుమానము

వైద్య విద్య

ఈయారోగ్యైక్యవ్యయాలకు మార్గాన్ని అన్ని భాషలలో దొడకును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ.

(8198) 27, బీహారుకోట్టు, నువరాత్తి.

కత్తికట్టలు — చాకులు

కప్పుతాళములు.

అంధ్రసోదరులచే చేయబడినవి. ప్రోత్సహింపును.

వెంటనే ధరల క్యాటలాగును వ్రాయుడు.

బి. మెకతుక్కర్లు అండ్ కో

కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు etc.

వెదాపురం. (గోపాలపొట్టు)

టెలిగ్రాఫ్ అద్రెసు: “ఇండస్ట్రియల్ వెదాపురం.

భారతదేశస్థితి

గాంధీ, ఆతని యుద్ధము

ఒక ఆమెరికన్ ఆభిప్రాయము

అమెరికన్ టైమ్స్ పత్రికలోని ఒక ఆమెరికన్ ఆభిప్రాయము

భారతదేశమును వేరు గాంధీ "కేవలము పాశ్చాత్య మతమున, పాశ్చాత్యవిద్యన త్యజించువాడనియు, కనుకయు మహామోహితుడని వాదించువాడనియు ఈ మధ్య తలంపు చున్నాడు. కాని ఆభిప్రాయం ప్రాంతముగ నున్నది. గాంధీ (బ్రిటిష్) వస్తువులు ముఖ్యముగ (బ్రిటిష్) బట్టలను విడిచివేసి కనిపిస్తోంది. చెప్పవచ్చును. అదియే ఒక గొప్ప అనుభవము.

భారతదేశము బ్రిటిష్ పరిపాలన క్రిందనే ఉన్నట్లుకు భాగ్యము దేశమునందెవ్వరినీ ప్రతి యింటియందును ఆ కి కరము లున్నట్లు అతివాదాత్మక తయారు చేయబడుచుండెను. భారతదేశపు కాటకము పట్టుట్లు ఉజలిను ప్రదర్శించు నుండటము ప్రశ్నితమైనది. ఆ వస్తువులు తమ వానితోపాటు ప్రశ్నితమైనవి. తమముని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు భారత దేశపు కష్టములను దుర్భరముగా ఎదుర్కొనుచు వేసి కష్ట పడుచున్నది. ఆ కారణము వలననే యంతయులలో తయారుచేసిన ఆ ద్వైతమును తమము చేసినది భారతమునందు తయారుచేయబడి ప్రతి బట్టలను ఎత్తినా పన్ను చేయవచ్చును. కాని ఇంకా లోపల నడిచి కుటుంబోపయోగమునకై యందుకొనిన బట్టల వైపునకును తమ ప్రతివాదులు తమ కుటుంబమునకై కావలసినట్లు రాజము తప్పి నాణ్యతతో ఆ నూతనో బట్టల దగ్గరను చేరినవారలను గాంధీ కొనియెరుచును.

భారత దేశము తనకు లాభకరమును నున్నందున ఇంగ్లాండు భారతదేశము నుంచి సేవించు ఎన్నడు లాభము కన్పించినో అప్పుడు స్వపరిపాలన కొనసాగుటకంటె బియ్యమును దనియు గాంధీ కనుక వచ్చును. ఆ ద్వైతమువలన ఇంగ్లాండు నుండి సాగుతున్న మామిడికాయల దాలముల బట్టలు విక్రయించి యొకటి. గత సంవత్సరము పోలీసు దాలముల బట్టలు మా ప్రతి దేశమునందున్నవని, వలమందు, కల్లు సారము మున్నగు విషాకస్తువుల నుపయోగించునాడని గాంధీ యుద్ధదేశములను వాని యావాదమువలన ఏమికోట్లు ఏమిడితేలు దాలముల కట్టెను.

గాంధీని ఆతని సంవత్సరముల క్రొత్తకీ విధించుటచే ఇంగ్లాండు పెద్దతప్పు గావించెనా యని ప్రశ్నించుచు విజ్ఞప్తు ప్రశ్నించినది. ఒక్క గాంధీయే గాదు. మరి నలువదివేలమంది యుద్ధ దుండోవ్యము నుపయోగించినందులకు గాక బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము నెవల యుద్ధవృత్తి గనుపరచినందులకు తెయ్యలో నున్నాను. వ్యాధిని పోగొట్టుకుంద ఊరక పూతపూసిననే యుద్ధవృత్తి యుద్ధవ్యవహారని తలచుట పొరబాటు.

ముఖ్యముగా నామోహములు

భారతదేశము ముఖ్యముగ నొకవిషయమై యుద్ధవృత్తి వేదియైయున్నది. దేశములో వస్తువులను నిర్మూలించునానే ప్రజలు విధిచేత కేవలము కష్టసాయము మీద ఆధారపడియుండువలసి వచ్చెను. మరొకటి తిసిగొని సేద్యముచేయువారి కెన్నడును కష్టములే. ఆమెరికాలోని భూములు మూడేభాగము ఇట్టివాకలైననే సేద్యము చేయబడుచుండుటచే మనమీయంకమున బాగదూరకతో గవనించుట విధానము- భూమిలను దని ప్రభుత్వమువారి యుద్ధవృత్తి ఒక్కొక్కమాత్ర ప్రభుత్వమువారే భూములను మరొకరు. లేదన్న భాగ్యవంతుల కిచ్చును. ఆ భాగ్యవంతులు మరల యితరులచే సాగుబడి చేయించుకొందురు. ప్రభుత్వమువారే సహజ సాగుబడి కిచ్చిన, ఆవాసము ఆర్థికముగను. కాని భూమిపన్ను మొకటి వారిని కలిపిన భయము నూటికి 85 శాతం అగును. లేక భాగ్యవంతులు పుచ్చుకొనితని ప్రభుత్వమువారికి నూటికి 10 శాతము ఇచ్చి సేద్యగాండ్రకట్ట నుండి తమ యిష్టప్రకారము పుచ్చుకొనుచు అందువలన జనసామాన్యము మరింత పేదరికమున నుద్ధియించు తటస్థించుచున్నది. పన్నులు దుర్భరముగ లేవడం వారు యెందుడ నుండు మార్కెట్ పరిశ్రమలు మూసుకొనుచుండినపుడు, జీవనము కొంత నుష్కరముగ నుండెడిది. పంటలు బాగుగ నుండిన సంవత్సరములలో వా రిట్లుకు జీవనము తిన్నగ జరుగుటలేదు. ఒక్కమారుపంటలు బాగుగ లేవడంవో వారినిగిరి వర్షించుటకే మీలెదు. అనేకులు సామ్య ఆపస్తి తిసి కొందురు. కాని మరల నీయాలరు. వారి గుడిసెలను ఇండ్లను పెట్టుబడిదారులు ఏలంపేయదురు. ఆ విధగ బీదవారు ఇండ్లు లేక తిరుగకలసినవా రగుదురు.

ఈమధ్య సంవత్సరములలో భవకాలకము లమితముగ నున్నందున, భవకాలకము లననేమి? ప్రజల కందరతును మరి పోయెడి ఆహారము సమృద్ధిగ దేశమునందుండెను. కాని కొనుటకు సామ్యలేదు. ప్రజల లభింపవారు. కలవు అతి భోగముగ నుండిన పుడుకూడ అయింపు కాటకములపును విరాంతునుండి ఎగువ తి చేయుచుండిట్లే భారతదేశమునుండియు ఆహార విదాత్తు ములు ఒడలకొని ఎగువతి చేయబడుచుండెను. కేల సారవంతమై, ప్రజలు కష్టపడివనిచేయువారు. సామ్య బాదువుగ నుండుకొనువారు. పూర్వకాలమున ఒక రాష్ట్రమున కలవు తటస్థించి నవో ప్రజలు తామిదికలలో వాచియుండుకొనిన సామ్య నుపయోగించి ఇతరరాష్ట్రములనుండి ఆహారకాద్యములను తెప్పించుకొనుచుండిరి. ఇప్పుడొక రాగిమిడి యొ నుండుటలేదు.

స్వదేశీయుల పరిపాలన కాలములో మిగిలిన లోపము తెచ్చి యుండిన దేశములో నూతన పన్నులను దేశమునందే గ్యయము చేయుచుండిరి. ప్రజలకదనే సామ్యుండెను. ఇప్పుడన్నవో, మూడవపాటు ఇంగ్లాండుకు బోయి ఇంగ్లాండునందే కష్టములగుచున్నది. కష్టసాయమునై దుర్భరముగ పన్నుల విధించిన ఆధునికాత్మలను నిరుత్సాహపరిచిన ఆర్థిక వాదమును ఇంకా దేశములలోని భయము బంపించుచుండినను ఏదేమైనను తుంగుట తప్పని పరియగును.

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు రుచితపాతకాలం తెట్టుకొను ప్రజలను అజ్ఞానాంధ భారమునకే నుంచినను ఆంధ్రుల ఎట్లో ఒకవిధముగ వ్యాపింపక తప్పవయ్యెను. యాయుసంత్యస్తినయి అటు ప్రభుత్వమువారు రాలిండు చట్టముల నుపయోగించిరి. ఈ చట్టముల ప్రయోగములను ప్రజల స్వత్యములు గరినాణ్యుల సంవత్సరములనుండి తొలగింపబడెను వా క్యాపిల్ ప్రభుత్వమును ప్రకాశ్యకర్తయ్యెను అన్నయు పోయినది. ఎవరైనను ప్రభుత్వమువారి మేర ఆసంతృప్తి గలిగియున్నట్లు సంజేహించబడుచో ఎట్ల వారంటులేనే అల్లెచు చేయబడవచ్చును. క్యాపి యుండెను రిండితుడు క్రాసురేక్షి చేయుటకు హక్కులేదు. వి చారణ రకాద్యముగ జరుగును. కొద్దివారు మామూలు ప్రకారము చట్ట దురుప నననరము లేదు

గాంధీ తిరుగుబాటు

గాంధీ హిందువులలో నొక యగ్రగణ్యమునకు సంబంధించినవాడు. నంకము భాగ్యవంతుడైనది. ఆయన బాగుగ చదువుకొనినవాడు. ఆగ్నేయభారతమున చదివి బార్నియరై కొలదికాలము మోక్షు స్వభావమునై గృహి నభ్యసించెను. యుద్ధమునకు పూర్వమును యుద్ధాంజరమును ఆయన బ్రిటిష్ ప్రభుత్వముకు సహాయము చేయుచుండెను. యుద్ధసేనకై ప్రశంసించబడెను. ఒకప్పుడును పొందెను. బ్రిటిష్ పరిపాలన క్రింద భారతదేశము క్రమశిక్షింపి పొందిచివరకు సామ్రాజ్యవ్యవస్థపరిపాలనమును పొందుకొని ఆతడు విశ్వసించెను. రోజులొట్టెను అమృతనరపు వధకు అయిన యభిప్రాయములను సంపూర్ణముగ మార్చివై చెను. వివాదమును గాంధీ యేమి పలికెనో చూడుడు.

భారతదేశపు కోర్టులలో, భారతీయులు యుగాంతమునందు రెడువత్సరముల నుండినపుడు నూటికి 50 శాతం పోయిది కేసులలో న్యాయము కలుగుట లేదు. ఇది అతిశయోక్తి పూతమగు వర్ణనకాదు. ఆంగ్లేయులు అనేకులు కొందరు భారతయుద్ధోగ్యులును తామవలంబించెడి విధానము ప్రజలను చమనంబెల్ల యత్నించు మైనదియు, అవిధానములను భారతదేశము ఆలస్యముగ నైనను క్రమముగ నభివృద్ధి చెందుచున్నదనియు తలంచుచున్నారు. కనుక ప్రభుత్వములను ఆగ్నేయరక్షణోపాయములను భారతీయులందఱుండి తీశె చుటకులను ప్రజలయ జడత్యము వ్యాపించినది. అధికారుల యజ్ఞానునకు ఆహారకారమునకు ఈధితి తోడ్పడిది. ఇంతకు పూర్వము ఎన్నడును లేనివిధమున దేశమున కెక్కడ య ఏకాంము గావించిన ప్రభుత్వము నెవల ప్రేమ లేవండుట యుత్తరలక్షణమునందు సేన విశ్వసించుచున్నాను. మేమునకు సహకారము లగుట యెట్టిభాగ్యమో, కేసునకు సహకారమును నిరాకరించుటయు, అట్టిభాగ్యమే.

భారతదేశ ఆర్థికచరిత్ర నొక్కమాత్ర పరికించుకొంటే, భారతదేశము భారతదేశకాద్యమునై గాక బ్రిటిష్ దేశకాద్యమునై మారితే పరిపాలించబడెనని స్పష్టపరగలదు. మొదటి నుండియు భారత మాడిపదార్థములను అతిపొనుగ కిడిన వానిని బాగుచేసి భారతదేశముచేతనే కొనిపించుటయే మహిమనా విధానముగనున్నది. బాకెన్టూయర్లు చలమాను గాంధీ చుచుండిన యుద్ధదేశ విరాంతులను గవనింకదగియున్నది.

తమ్ములము పరిపాలించుకొనుట సహజము. కాని 21 వారిని మరియొక వారి పరిపాలించుట విధ్య. ఒకవారి యింకొక వారిని స్వేచ్ఛయొకమునకై యుంచుకొన తటస్థించును. ప్రభుత్వము సేవాయుకొనుటకును తమప్రజల లాభముకై ఆదేశ ప్రజలచే నుచేయించుకొనటయు తటస్థించును.

మహాత్ముడు, మతప్రవక్త

గాంధీ మహాత్ముడును మతప్రవక్తను గావించిన యుద్ధములనుగూర్చియు భారతదేశమున నుపయోగించు కేవలము నేర్పుటకై తయారవద్దానీ భారతయువకుల కర్పించుటగూర్చియు నిరాదంబరతయై భగ్యోపదేశముల గావించుటగూర్చియు కేతాబులకొలదియు మొండిపట్టుకొనే నుండిన ప్రాప్తములను, అంత్యజాలను హిందువులను మహాత్ముడియలను ఏకము చేసి నిరాకరణోద్యమము మూలమున స్వాతంత్ర్యము సంపాదించుకొనునట్లు జేయుటగూర్చియు ఈ వ్యాసమునం దేమియు విలసింపలేదు. "పాలితుల యిష్టానుసారము పాలించెడి" ప్రభుత్వముతో ఎవరైనను సానుభూతి చూపవలసియుండును.

హిందులు వర్తకవిజ్ఞులలో నీవధ్య సమృద్ధియు జరిగి పనియు, ఆంధ్రయున శ్రీలుగూడ నాయకత్వము వహించి రియో ఒక గూర్కాయుక్తు వార్తాపత్రిక ప్రకటించెను. సామాన్యముగ శ్రీలు దినుసుకు 11 గంటలవరకున వారమున కారు దినుసులమాత్రమే పనిచేయవలసియున్నను, యజమానులు దినుసుకు 12 గంటలవరకున ఏనుదినములను పనిచేయలేనని యజ్ఞాపించుచును మమ్మెక్కట్లు జరిగెను. కూలి మామమునకు 3 దాలములు.

సింగరు సోయించుమను బట్టలకుట్టు యంత్రము. ఈ భమునిమిత్రమే కనిపెట్టబడెనని గాంధీ మొదట యనుకొనుచుండెను. కాని తరువాత అతిభాగ్యుడు కష్టము కల్పించుటకే ఆతడాయంత్రమును కనిపెట్టెనని గాంధీ తెలిసికొనెను అప్పటినుండియు ఆయంత్రము నుపయోగించవచ్చునని అతడును అంగీకరించెను.

ప్రభుత్వమువారి భీతి

అతని నివహనమును సాధ్యముల వలన గాంధీ (బ్రిటిష్) ప్రభుత్వము వాని మనములందు సంపూర్ణముగ కలవరము తెచ్చివైచెను. అతలు కొలదిగ నుండి గాంధీయుతులగు నిరాకరణాచలములు సేమిచేయలేనో వారికి స్పృహయటలేక. వారు గాంధీని పట్టి జైలులులో బద్దకొనిరి. మూడుమాసముల కొక్కడు మాత్రమే మానే కన్యననివా రుత్తాపు చేసి ఆ ఒక్కడు సహితము జరిగినసంభవమున కెల్లది చేయనని వాదానముచేయబడియున్నది. అయితే సేవి ఆపూరిచరితుని యాత్మ నల్లెడల భాగ్యవంతు గావించుచున్నది. ఆతని యాత్మను కలపాల బంధించకాలను. అత్యున్నా ర్థభారము నుండిను భుండాంతరములందును వ్యాపించెడి గాంధీ యనునది అ సంఖ్య యనుదినమును హెచ్చుచున్నది.

బ్రిటిష్ పరిపాలనకుల భారతదేశమునకు కొన్నిలాభములు కలిగెనుట నిజమే. గానికొన్ని విశేషములు చరిత్రకావలు అలాభములే పలుమాడు నిజమేయను డు. కాని యావ్యాపనముగాక, మనవారలకందగిన ఆమోకనలను తెలియజేయు. కన్యపువ్వియుండెను. ట్టియు అనేములను కల్ల చేయవచ్చుది

మద్రాసు అడ్మినిస్ట్రేటర్ అనంతగారి నలహా ననుసరించి మొదలగుడను అందుకో, వారు

సుంకురామశెట్టి వీధిలో, నెం 21 రు గాగల వారి స్వంతవలపు భవనములందు 1922 ఫెబ్రరరీ ఆక్టోబరునెల 7-10-1922 తేది కనివారమునాడు మధ్యాహ్నము 1 గంటకు సి. ఎం. క్లౌనింగం శెట్టి గారి ఎన్టీ. కు సంబంధించిన సీరుకమలాలు తోడులు, ముక్కపుకాలు, కొండెలిరుగుడు, కొవ్వలు, మూటలు, ఊరములు, పట్టెకమలాలు యితర తెంపులు మొదలగువాటితో చేయబడిన బడివిశ్వులు, భూజబంకులు, పాటీలు, తలసానూనున కీలు, ఉత్తరజంధ్యము, తాళిఉరుపులు మొదలగు నగలు అహారంగ వలమువేసి విక్రయించెదరు.

3-10-22 తేది మొదలుకొని ప్రతిదినమున గలను వలమువేయు గడులవద్ద పగలు 11 గంటలు మొదలు 3 గంటలవరకు వరిక్షించవచ్చును. 223

తాటియే శవలము

కృష్ణాజిల్లా యేలూరుతాలూకా నారాయణపురము గ్రామములోని తాటిచెట్లనుండి యేక కోసి కొనుటకు పంకిడిగూడెము గ్రామములో 3-10-1922 తేదిన వేలమువేయబడును.

రాజా బామ్మదేవర వేంకటరాయలు నాయకు బహద్దరు జవహందారుగారు. (224)

ప్రకటన

క్రొత్త క్యాంపు ఫర్నిచర్ శాల

సామానులు మేల్చినవి. ధరలు సరసము. వలయువారు క్యాటలాగు నిమిత్తం వ్రాయించేడి. పి. వీరాసామినాయుడు అందుకో, నరసారావువేట, గుంటూరుజిల్లా.

ప్రకటన

(304)

ఇందువలన ఈ దిగువ చేవాలు చేసిన బిటిష్ ఇండియా స్టీమ్ నావికేషన్ కంపెనీ యేజెంటుయైన బిన్ని అండు కంపెనీ వారు సకల జనులకు తెలియ చేయడ మేమన పై చెప్పిన బిటిష్ ఇండియా స్టీమ్ నావికేషన్ కంపెనీ స్టీముల్లో డ్రెక్కులో ప్రయాణముచేయు యానస్సుంది ప్రయాణీకులు బాడుగ లేకుండా దిగియుండి పోవుటకు గాను, పూర్వపు రీతిగా అరమణకార వీధి 2/82 నెంబరు గృహమును "విడిది గృహముగా" ఈ సెప్టెంబరు నెల మొదలు తారీఖుననుండి తిరుగ యేర్పాటుచేయడ మయినది. ఇట్లు, బిటిష్ ఇండియా స్టీమ్ నావికేషన్ కంపెనీ ఏజెంటు బిన్ని అండు కంపెనీ (మదరాసు) లిమిటెడ్.

ముఖ్య గవనింపు (2943)

యోగ్యతావత్తములు

(1) నేను 5 సంవత్సరములనుండి విడువని తీయవ్యాధిచే బాధపడుచుంటిని. కొన్ని వేళలో ప్రాణముకూడ విసికిపోయినది. కాశీపట్టణములో నుండు, 'దుర్గా మెడికల్ హాల్' వారిచ్చిన 'సెవల్ ఆప్రాకృట్ అను దివ్యవధమును సేవింపుట చేతనే నేను ఇప్పుడు సదరు వ్యాధిలేక సౌఖ్యముగా నున్నాను.

తెంగుకూరు
4-2-20

ఆర్. ఎన్. చుట్టి

ప్రశస్తమైన చేవగల

తాటివాసములు

ఇది ప్రఖ్యాతిగాంచినటువంటి, సుమారు 300 సంవత్సరముల ప్రాచుర్యముగలిగినటువంటి పుచ్చేపి గ్రామములో తాళ్ళ నుండి కోయబడినవి. వాటి పరిమాణము 18 అడుగులు లగా యిటు 21 అడుగుల వరకు. దీపో ఏలూరు క్రిష్ణజిల్లా. కలయు వారు, వెలుల తప్పిళ్ళు ప్రగయిరా ఈ క్రింది విలాసమునకు వ్రాసిన తెలియును.

ది ఇండియన్ ప్రాచ్యుసు ఎక్స్ పోర్టింగు కంపెనీ రాజమండ్రి.

తెల్లకుప్పనివారిణి (157)

చర్యమువైనుండు తెల్లకుప్పలు వైపుతలన పూచీగా కి దినములలో నయమగును. శుద్ధ వనమాలికలచే చేయబడిన ఈ ఔషధము ఋషిశ్లోకనిచే కనిపెట్టబడినది. నయముగానివో ధరకు రెండింతలు చెల్లించబడును. బుడ్డి 1-కి. వి. పి. ఖర్చుతో సహా రూ. 8. ఈ త్రవములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

HAKIM ABDUL HAJI,
P. O. Kamtaul,
Darbhanga B. G. O.

మదనకామేశ్వర లేహ్యము

దుర్బలలపాలిటి సంతిని:— మేనాము, నిక్కాక, కుక్ల నవ్వును, నిస్సత్తుక, అతిమూత్రము, మొదలగు వాటిని హరించి మంచి బలమును, యవ్వనమును, కాంతిని, వీగ్యవృద్ధిని, సంతాన పౌష్టిని, కలిగించు వరప్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 రు డబ్బీ రు 1-4-0. వి. పి. చార్జి 0-8-0 (8851)

రోజుపున్న లేహ్యము:— ఇది మలబద్ధమును పోగొట్టి కాల విరేచనమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృతప్రాయము. 15 రు|| డబ్బీ రు 0-10-0, వి. పి. చార్జి 0-7-0. [1]

శి. పి. అండుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, వెండిపే, నెల్లూరుజిల్లా.

కాకినాడతాలూకాబోర్డు ఎన్నికలు

(స్వకీయవిలేఖకుడు)

కాకినాడ, సెప్టెంబరు 22:—కాకినాడ తాలూకా బోర్డునకు గంటి వెంకట్రావుగారు అధ్యక్షుడుగా. నెన్నుకొన బడినదియు ఆయన్ని కను కాకినాడ సబుకొర్టువారు గద్దుపరచి క్రొత్తయన్నికలు చేసికొనుటకు తీర్పు నిచ్చినదియు, క్రొత్త యన్నికలు నేడు జరుగుననియు, నిదివరలో ఈ ప్రతికాము ఖమాన తెలియజేయబడినది. అధ్యక్షుని నెన్నుకొనుటకై నేడు తాలూకాబోర్డు ఉదయం ౧౦ ౩ లకు సమావేశమయ్యెను. అంతకు పూర్వమే చాలమంది ప్రజలు చూచుటకై వచ్చిరి. అక్కినున కెడురుగానున్న కొబ్బరిచెట్టు ౧౦ 7 లగాయి ౧౦ 9 ల వరకు అక్కినునలోనికి గాని కాంపాండులోనికిగాని గుమాస్తాలు నాకర్లు మెంబర్లు తప్ప మరి యితరు యెవరు రాకూడదని ప్రెసి డెంటు గంటి వెంకట్రావు ఆన సంకేతముతో నొక ప్రకటన అంటింపబడి యుండెను. ఇది గాక పోలీసు సబుఇన్ స్పెక్టరు కొంతమంది కాక్స్ ప్రభులు అల్లరి వచ్చుననే నెపముచే ప్రత్యేక ముగా జిల్లామేజిస్ట్రేటుయొక్క ఆనుమతిని రావింపబడిరి. ఈ సంకేత మిటింగులో శ్రీ వెంకట్రావుగారే చెప్పిరి. ప్రజలలో యాతెండింటి బట్టి గందరగోళమున్న కలవరము యెక్కువైనది. ఈ వచ్చిన ప్రజలలో నెక్కువమంది బ్రాహ్మణేశ్వరు, జస్టిస్ పార్టీవారు, భురానామనస్యులు, దొరతనమువారి యాక్రతులు ఉండిరి. పితాపురం మహారాజాగారి బావమరది చా. సీతారా మయ్యగారు, మున్సిసిపల్ చైరమనుగాకనాదరు డైరెక్టరు కా కినాడ జూరులలో ప్రముఖుడైనట్టియు శామ్మిరెడ్డి భాస్కర రామమూర్తి నాయుడుగారున్న న్యాయవాదియును జస్టిసుపార్టీ నాయకుడును అయినట్టి పరిమి చక్రపాణి నాయుడుగారున్న కో ఆఫరేషన్ బోర్డు కిరపున పనిచేసి బంగారుపతకములను సం పాదించుకొనిన కాకినాడ పూర్వపు మునఁబు ముమ్మిడి శ్రీ రాములు నాయుడుగారున్న, చామోదర క్విట్టమూర్తి నాయు డు, బి. యల్ గారున్న, వచ్చినవారిలో నుండిరి.

ప్రకటన నుల్లంఘించుట

సభాకార్యక్రమమునకు పూర్వము గుర్తింపబడినట్టి ప్రజాగారు, ఇచ్చటి సభలోగాని యీ ఆవరణలోగాని పోలీసు సబుయిన్ స్పెక్టరుగాని పోలీసువారుగాని ఉండకూడదని అధ్యంతరము చెప్పిరి. అంతట కొంత ఘర్షణ జరుగుచుండెను. ప్రెసి డెంటు వెంకట్రావుగారు పోలీసును దీసికొనివచ్చిన కారణము చెప్పుచు, అవల ప్రయరఫరచిన రీతిగా ప్రజల నందరిని జైల్లోగొట్టవలసినదని గుర్తింపజేసెదరు తత్తరపు నొసగెను. పరిమి చక్రపాణి నాయుడుగారు గదిగుళ్ళుముగద్ద నిలువబడి తాను అక్కడనుండి కదలననియు అక్కడే నుండుననియు కారతికి భంగము కలిగినప్పుడు నీకు బోక్సముండును గాని అంతవరకు ఇక్కడ ప్రంక్తి లేదని గూ, తన్న ఇక్కడనుండి తొలగించెడివారిని తాను చూచెద ననియును సబుయిన్ స్పెక్టరుతో అని కుర్చీ రప్పించుకొని కూర్చుండిరి. ఆయాగిజనం కదలలేదు. బ్రాహ్మణాధ్యక్షుడు మిన్నక యూరకుండెను. పోలీసువారు కాంతియులే ఏమియు జేయలేక మరణిరి. ప్రభువునున రూలుకు వ్యతిరేకముగా బహిరంగపురభకు రాకుండజేయు ప్రకటనము నొకతప్పుగా భావింపబడినది. రెడదది వినికనియెరుగని పోలీసుసహాయమును బోర్డు సభాసమావేశమున కొరట యనునది కోపోద్రేకము కలిగించినది.

సభలో సభ్యంతరములు

సభలో కార్యక్రమము ప్రారంభమయ్యెను. మొదట గంటి వెంకట్రావుగారు ఈసభకు అధ్యక్షులుగ నుండకూడదని గుర్తింపజేసెదరు కారణముగా అధ్యంతరము చెప్పిరి. ఎప్పుడైతే కొద్దువారితీర్పు అయినదో అప్పుడే గంటి వెంకట్రావు గారు, ఎన్నిక ని బంధనలు ప్రకారముగా అధ్యక్షుడని విస్మరించినట్లు అర్థము చేయవలసియున్న దనియు, క్రొత్త యన్నిక అనువరకు గంటి వెంకట్రావుగారే అధ్యక్షుడుగా నుండవలసినదన్న యీనెల 12 తేదీగల గవర్న మెంటునుండి వచ్చినంతి నేటివరకు ఉత్తముహూతముగా రూఢిచేయుచు, పోస్టువ్యారా రాలేదనియు అందువలన గంటి వెంకట్రావు గారు అధ్యక్షులుగా నుండగలరని తీర్మానమువెట్టిరి. ధూళి పూడి వెంకట్రావుగారు దానిని ఆమోదించిరి. వోటుకువెట్టి ఆన కూలరయినవారిని చేతులెత్తవలసినదని అధ్యక్షులు అడుగగా వైవాధ్యక్షుడుగాక మరియిద్దరు చేతులెత్తిరి. వ్యతిరేక తెవరని చెప్పి యడిగినప్పుడు ఎవరును చేతులెత్తలేదు. అంతట ఉపాధ్యక్షుడయిన వింజ్యమూర్తి రామమూర్తిగారు తనకు తప్పదని సంభా

షణచేయుచు చేయియెత్తిరి. తరువాత అధ్యక్షుడు ఒక్కో క్కరిని వారివారి అభిప్రాయమేమని ప్రశ్నించెడిగాను. అంతట వారు వ్యతిరేకముగా చేతులెత్తి వారంభించిరి. ఇట్లు చేయ గూడదని దేశభరాజుగారు ఆక్షేపించిరి. సరేని చెప్పి తిరుగ ఎన్నికలు చేసి 7 వోటు వ్యతిరేకముగాను 4 వోటు అనుకూలముగను తీర్మానమునకు వచ్చినట్లును, తీర్మానము పోయినట్లుగా వ్రాసిరి. ఈవోటింగు ఫలితము రెండవసారి వోటింగుచే యుటవలన వచ్చినది కాని మొట్టమొదట రికార్డు చేయబడిన వోటింగు ఫలితము కాదనియు మొట్టివోటింగులో 4 ఆను కూలరనియు 10 వ్యతిరేకులనియు అయి:ట్లు తనయభ్యంతరము వ్రాయవలసినదని దేశభరాజుగారు పోరగా అది కూడ వ్రాయబడినది.

అధ్యక్షునియెన్నిక

ఉన్న 18 రు మెంబర్లులోను ఎన్నుకొనబడినట్టి బ్రాహ్మణేశ్వర మెంబరయినట్టి ధూళిపూడి వెంకట్రావుగారున్న ప్రభుత్వనియోజితయైన (Nominated) బ్రాహ్మణసభ్యుడును పూర్వపు అధ్యక్షుడును అయినట్టి గంటి వెంకట్రావుగారిని బోర్డు ప్రెసి డెంటుగా ఎన్నుకొనవలసినదని ఉపపాదించిరి. బేలట్టుకు పూర్వము, పుష్కరమునుండి బ్రాహ్మణులై యీజద విని స్వీకరించుచుండినదియు యిప్పుడైనా బ్రాహ్మణేశ్వరునికి అధ్యక్షుడుగా నుండుటకు అవకాశము ఇయ్యవలసినదనియు విట్టియన కాళము ఇయ్యనియెడల కాననసభలో స్థానకపభుత్వ మునందు బ్రాహ్మణేశ్వరులకు లాభము కలిగేట్లుగా తీర్మానములు రావనియు బోర్డుసభ్యులకు చెప్పిరి.

వోటు లెక్కించినవిషయ 5 వోటు గంటి వెంకట్రావు గారికిని, 5 ధూళిపూడి వెంకట్రావుగారికిని వచ్చినదియు గంటి వెంకట్రావుగారిని అధ్యక్షుడుగా నెన్నుకొనడ మైనదిని వాక్యవ్యబడినది. గంటి వెంకట్రావుగారికి వేయండిన వోటింగు కాకితములో మామూలువోటుగుర్తు కాక ఫలనివారు వేసినట్లు ఉద్దేశింపబడియు రెండు నిరామాయులు ఉన్నవని చూపించి అది బహుకొనకూడదని ధూళిపూడి వెంకట్రావుగారు ఆక్షేపణ చెప్పిరి. అధ్యక్షుడు వెంకట్రావుగారుమాత్రము ఆ ఆక్షేపణము అంగీకరింపలేదు. ఆక్షేపణము మాత్రము పుస్తముగా వ్రాసిరి.

ఆంధ్ర పత్రిక

సంవత్సరాదినంచికలు.

సంవత్సరాది సంచికలు తయారైనవి. చందా దార్లకు పి. పి. లు పంపుట ప్రారంభించితిమి. నెంబర్లవారిగా రోజూ కొంతమందికి రవాణా చేయబడుచుండును. దినపత్రిక సంవత్సర చందాదార్లకు ఖరీదు 1-0-0. వారపత్రిక చందాదార్లకున్నా దినపత్రిక యితరచందాదార్లకున్నా ఖరీదు 1-4-0 నిర్ణయింపబడినది. ప్రతి సంచికకు తపాల వ్యయము 0-8-0, మని ఆర్డరు రుసుము 0-2-0 తగులుబడి యగుచున్నది.

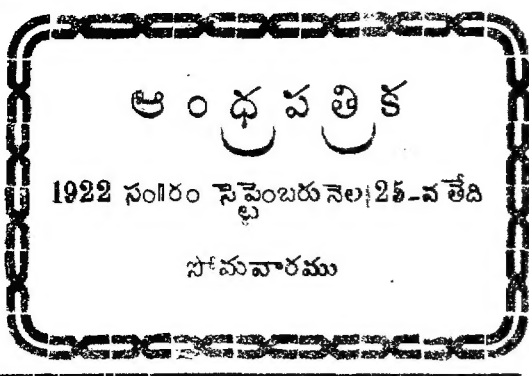
భాషాభిమానులెల్లరు తప్పక స్వీకరించి మాయద్యమమునకు తోడ్పడ గోరుచున్నాము.

వ్యవస్థాపకుడు.

విన్నపము

ఖద్దరు:—ఆంధ్ర దేశమునందు కలితిలేని ఖద్దరును తయారుచేయుచున్నవారందరును వారు నేయుచున్న ఖద్దరుబట్టలవివరమును వ్యాపారపు ధరలను ఈ క్రింది చిరునామాకు వెంటనే దెలుప వేడుచున్నాను. వీలైనవారు ధరలతో నమూనాలను గూడ బంపుట ప్రయోజనకరము. ఇతర రాష్ట్రములందును నాంధ్ర రాష్ట్రమునందును గల వర్తకులకును నితరులకును నాంధ్ర దేశపు ఖద్దరు రకములను వెలలను వివరములను దెలుపుట కీ ప్రార్థనను జేయుచున్నాను. కా. నాగేశ్వరరావు, ఆంధ్రదేశ ఖద్దరు కాళాధికారి, 7, తంబుకెట్టిపేథి, మదరాసు.

సభ సేవలను నిర్వహించుట.

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ సభ:
నిర్మాణ కార్యక్రమము

కానసభలలో బ్రవేశించక, నిర్మాణ కార్యక్రమమును కొనసాగించుటచే, భారతీయులు స్వరాజ్య గెముస్తానమువంకకు కడు త్వరితముగ జనుగున్నారనుటకు సందియములేదు. గడువుదినములోపల స్వరాజ్యము సిద్ధింపకుండుటకు, గాంధీ మహాత్ముడు విధించిన నిర్మాణకార్యక్రమ లోప మేమాత్రము కారణము గానరదు. దీనిని కొనసాగించుపట్ల ప్రజలు చూపిన అలసత్వావస్థ, ఈ ఫలితమునకు మూలకారణ మనుటకు సందియములేదు. ఈ విషయమును గుర్తించక, నిర్మాణకార్యక్రమమును నిరసించుటచేలాభమేమి? మహాత్ముని యుపదేశములను అనుష్ఠించిన స్వరాజ్యము సిద్ధించునను సత్యము, రెండును రెండుగురిని నాలుగునను సత్యమువలెనే స్వతస్సిద్ధమయినది. స్వరాజ్యమునకు ప్రధానాధారమేమి? స్వరాజ్యభావోదయమే. స్వరాజ్యభావోదయ మెట్లుగలుగును? స్వ పరతారతమ్యమును గ్రహించినపుడే. ఇట్టి భారతీయమును గ్రహించుటకు సాధనమేమి? స్వధర్మానుష్ఠానమే. గాంధీమహాత్ముడు బోధించిన ప్రతిము, స్వధర్మానుష్ఠానమే. ఇదివర కనేకమారులు సూచించినట్లు, స్వరాజ్యమునందలి "స్వ" యనుభావమును గ్రహించుట ముఖ్యవశ్యకము. "స్వ" యనుభావము హృదయమగుచో పరావలంబనము తొలగును. పరావలంబనము తొలగిన పిమ్మట స్వరాజ్యసిద్ధి కెట్టియాటంక ముండనేరదు. ఇంతవరకు భారతజాతి కరాధీనప్రమయందు మునిగియున్నది. తా నేమియు నిర్వహింపజాలననియు, స్వాతంత్ర్యమును ఫలము అధికారులహస్తములనుండి జారినదవలయుననియు, అందుకొరకు వారి యనుగ్రహమునకై వేదియుండవలెననియు, తలంచుచుండుటచే, పరాధీనత తొలగకుండెను. ఇప్పుడుంటున్నది. మహాత్మునిసాక్షాదమువలన, దేశము స్వధర్మము ననుష్ఠించిన కొలదియు, భావదాస్యము తొలగుచున్నది. ఈధర్మము నెంతపట్టుదలతో, ఎంత చక్కగ నిర్వహించిన నంతశీఘ్రముగ స్వరాజ్యసిద్ధి గలుగు చుండును. ఏ జాతి మోక్షము ఆజాతిహస్తములందేగలదను సత్యము, ఇప్పుడు పరిస్పృటమగుచున్నది.

స్వధర్మానుష్ఠానము కష్టముతో గూడుకొని యున్నమాట నిజమే. నిరంతరకార్యదీక్షాతత్పరత్వమువలనగాని, ఇంకాని కొనసాగదనుటయు నిజమే. కాని ప్రముఖేనిది ఫలము గలుగునా? నిర్మాణకార్యక్రమమును నిరసించెడివారు, తిలకుస్వరాజ్యనిధికి ధనమువసూలుకేయుటలోనేమి, కాంగ్రెసు యందు సభ్యులజేర్పుటలోనేమి, కాంగ్రెసు సంఘములను స్థాపించుటలోనేమి, అస్పృశ్యతాదోషమును నివారణజేయుటయోదేమి, భారతీయులలో నన్ని సంఘములయందును హృదయసంయోగమును బలపరుచుటయందేమి, కద్దరు నిర్మాణమును పూర్తికేయుటయందేమి, జరుగవలసినంతపని జరిగెననియు, ఇందువలన అనుకూలఫలితములు చేకూరలేదనియు,

జెప్పగలరా? చెప్పలేనపుడు, తమలోపమును మహాత్ముని పవిత్రోపదేశమున కంటగట్టుటకన్నను పారబాటు వేరొకటి గలదా? కద్దరునిర్మాణము వలన స్వతంత్ర బలపడుననియు, స్వతంత్రభావముదయించుననియు, ఆర్థికశాస్త్రము దేశమునకు దొలగుననియు, తద్వారా స్వరాజ్యము దేశమునకు సంభవమగుననియు, గ్రహించుటకు దీర్ఘాలోచనతో బనిలేదు. కావలసినది, కార్యక్రమమును శ్రద్ధతోడను, దీక్షతోడను నిర్వహించుటయేగాని, కార్యక్రమములను తడవతడవకును మార్పుజేయుటగాదు. ఒకకార్యక్రమమును శ్రద్ధతో నిర్వహింపజాలని వారు మరియొక కార్యక్రమమును జయప్రదముగ నిర్వహింతురనుట కల్ల. మాటలలోను, ప్రసంగములలోను గనపించెడి యుత్సాహమును, కార్యములందు ప్రవేశపెట్టుట కష్టమనిపించవచ్చును. కాని, బుద్ధివద్రాసముగ తాత్కాలికముగ పొంగిపారలేడి యుత్సాహము, క్రియాశూన్యము దాల్చుచో, త్వరలో నది సమసిపోవును. కార్యపూర్వకమగు దీక్షయే, అట్టియుత్సాహమును శాశ్వతమగు తెన్నుల ద్రోక్కజేయును. బాక్స్లీ, డిల్లీ తీర్మానముల గావించునపుడు, గాంధీమహాత్ముడు గనబడిచిన దూరదృష్టి అసారము. సహాయనిరాకరణము వలన, భారతీయులకు పరావలంబనదృష్టి తగ్గి, అత్యంతోత్సాహము ప్రబలెను. కాని ఈ యుత్సాహము ఫలప్రద మగుటకు నిర్మాణ మనసరమని, గాంధీమహాత్ముడు చక్కగ గ్రహించెను.

లేనియెడల, చోరీచారాయందువలెనే, ప్రజోత్సాహము అక్రమమార్గముల బ్రవేశించి, నిరాకరణోద్యమమున కాయువుపట్టుకు అహింసకు ముప్పు వాటిల్లి జేయును. ఈసంగతిని మహాత్ముడు కనిపెట్టెను. మహాత్ముని యుద్యమరహస్యమును గ్రహించిన వారందరును, నిరాకరణమునకును నిర్మాణమునకును అవివాభావసంబంధము గలదనియు, ఒకటిలేకుండ మరియొకటి నిలువజాలదనియు తెలిసికొనియుందురు. నిరాకరణమును, నిర్మాణమును ఒక పటముయొక్క రూపములే. భారతీయులు మోహమున మునిగియుండుటచే, దానిని తొలగించుటకు వారిదృష్టిని మొదట నిరాకరణము వంకకు మరల్చవలసినవారు. ఆచారము వీడుటకు మొదలిడగనే నిర్మాణ కార్యక్రమమును బోధింపవలసినవారు. నిర్మాణకార్యక్రమనిర్వహణము, స్వధర్మానుష్ఠానమే. ఇది పనికిరాదనుట కన్న దూరాలోచనలేని ప్రసంగ ముండబోదు. జాతీయనిర్మాణము శాసనసభలలో జరుగదు. విన్నపముల మూలమునను, ప్రసంగముల మూలమునను జరుగదు. అకుంతిత మగు స్వతంత్రకార్యదీక్షవలననే జరుగును. గాంధీమహాత్ము దీర్ఘకాలమున కారాగృహమువెలుపల సంచరించుచున్నను ఈవిషయమై తన యభిప్రాయమును మార్పుకొనడు. కద్దరుమంత్రమును పఠింపుడనియు, కద్దరునిచ్చిన స్వరాజ్యము నిచ్చెద ననియు, గాంధీమహాత్ముడు స్వరాజ్యాశ్రమమున తపము జేయబోవునపుడుగూడ, అత్యసందేశమునిచ్చి చనెను. ఆసందేశము దశదిశల మారుమోగెను. వేరుసెదేశము గానలెనా? వేరుకార్యక్రమము గానలెనా? సంకల్పము నెరవేరువరకు మనపూర్వులు తమదీక్షను విడనాడియుండిరా? కష్టములు రాసిపోసి, మృత్యువు ఎదురయినను కాని, వ్రతదీక్ష కొనసాగవలయును. అట్టి ఆరుద్రుల సంతతివారలగు నేటి భారతీయులు వ్రతము పరిసమాప్తి యగుటకు మునుపు, నిర్విణ్ణ హృదయులై వెనుకడుగు వైచెదరా? తమ ప్రాచీన సాంప్రదాయములను నీటగలిపెదరా? ఆత్మశక్తిని గ్రహించి, దాని వికాసమునకు తోడ్పడుటకు బదులు, మరల దానిని ముకుళింపజేసెదరా?

ఆంధ్రులటుల గావించరని, బక్సోలీలోను డిల్లీలోను సంగీరింపబడిన నిర్మాణకార్యక్రమ సంబంధమును తీర్మానమును, చిత్తూరులో జరిగిన ఆంధ్ర రాష్ట్రీయసభలో సంగీరించుటబట్టియే, సువ్యక్తి మగును. ఇందుకు అసమ్మతి గనుబడిచినవారొకరిద్దరున్నను, సభ్యులు వారిసలహాలను పాటించరయిరి. ఆంధ్రులతోపాటు, భారతవర్షమునందలి ఇతరసంఘములవా రందరును నిర్మాణకార్యక్రమావశ్యకతను గుర్తించి, దానిని నిర్వహించుటకు పట్టుదలతో పాటుపడి, గాంధీమహాత్మునివిమోచనమునకును సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికిని తోడ్పడుట పరమధర్మము. ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభ కావ్యసంఘాధ్యక్షులగు రంగస్వామి అయ్యంగారు నిర్మాణకార్యక్రమనిర్వహణావశ్యకతను, శాసనసభల బహిష్కారావశ్యకతను వ్యక్తపరచిరి. నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించుటయందు, మహాత్ముడు గొరినంతటి కార్యదీక్షను భారతీయులు కనబడువకపోవుటచే, స్వరాజ్యసిద్ధి దూరమయినను, ఇంతవరకును గలిగినఫలితము అత్యద్భుతము. పరమోత్సాహకరము. కిలాఫాత్, పంజాబు, స్వరాజ్యసమస్యల, పరిష్కారము నిమిత్తము సహాయనిరాకరణోద్యమము ప్రారంభమయినది. ఈ సమస్యలు పరిష్కారమగు స్థితిలో నున్నవి. ఇంతకాలమునుండియు, తుగుష్కసమస్యను పరిష్కరించుటకు కాలయాపన జేసి, వారి కోర్కెలను తృప్తికరించిన యూరపియును జాతులిపుడు, తురుష్క సమస్యను పరిష్కరించుట కత్యంతాతురము గనబడుచున్నది. ఈసమస్య పరిష్కారముగానిచో ప్రపంచసంతోష మధికమగునని గ్రహించుచున్నది. తురుష్కప్రదేశములకు గ్రీకులు మొదలగువారికి కట్టిపెట్టుటవలన లాభము లేదని వారు కనుగొనుచున్నారు. ఫ్రాన్సు, ఇటలీ, దేశములు తురుష్కులను పీడించుటకు నిరాకరించెను. బ్రిటిషువారు మొదట తొంగరపడినను, సందర్భములను కనుగొని వెనుకటి యుద్ధమును మానుకొని, ఫ్రాన్సు ఇటలీవారి మార్గము ననుసరించుటకు సిద్ధపడుచున్నారు.

ఇట్టి యనుకూల ఫలితమునకు ఆపత్సయమునందు హిందూదేశము చేసిన సహాయమును ప్రోద్బలమును ముఖ్యకారణములు. ఈసంగతిని తుగుష్కు లంగీకరించిరి. గాంధీమహాత్మునికిని ఆలీ సోదరులకును తమ కృతజ్ఞతను తెలిపిరి. అకాలీ సిక్కులద్వారా, పంజాబుసమస్య పరిష్కార మగుచున్నది. మరియొక శతాబ్దమువరకు పంజాబు దేశీయులు తలపెత్తకుండ నుండుటకు, జనరల్ డయరు ఓడ్యయరు ప్రభృతులు అవలంబించిన చర్యలు భగ్గునులయ్యెను. భయముచే పొట్టలపై ప్రాకుట కొడబడిన పంజాబీసహాయుల నిజధైర్యము నేడు వెల్లడియగుచున్నది. పంజాబీయులను శాశ్వతముగ నవమానించుటకు వీలులేదని, అకాలీలు నేడు రుజువుచేసిరి. ఆహవభూమియందు, పంజాబు దేశస్థులు శౌర్యధౌర్యముల జూపట్టుట ఒకయెత్తు. బలప్రయోగ సాధనమున కది ఫలితము. నిరస్తులై, కటికనుగు క్రూరబాధలను కడు శాంతిముతో నోర్చుకొని, ఇనుమంతయయినను ఆగ్రహము జూపక, అహింసావ్రతమున కేమాత్రమును భంగము కలిగింపక, అలాటి హరిశ్చంద్రునివలె, ప్రహ్లాద వసిష్ఠాదులవలె, జనకయోగివలె స్వధర్మమును నిర్వహించి ప్రపంచము నాశ్చర్యనిమగ్నుముగావించిన అకాలీల ప్రవర్తనము వేరొక ఎత్తు. బలప్రయోగ సాధనమువలన గనబడిన శౌర్యమునకన్న, అహింసాసాధనమువలన గనబడిన శౌర్యధైర్యములు వేయిమడుగు లధిక మను

ఆంధ్ర మహానభ

అధ్యక్షులగు

శ్రీ మహామహాపాద్యాయాది బిరుదాంవిత
వేదమువేంకటరాయశాస్త్రిలుగారు

(జీవితచరిత్రము.)

మహాపురుషుల జీవిత చరిత్రములు సమస్త లోకమున కన్ని విధములను ఆదర్శప్రాయములై కల్యాణసంధానములై మహాత్మ్యముతో వెలుగుచుండు ననుట అందఱకును తెలిసిన విషయమే. అందునను ఆపాద్యాయ శాస్త్రమునకు వారసులును లోకోత్తర మగు వైచిత్ర్యము గలవా రని యును సర్వతంత్ర్యమును లభియును అనూనరాశికు లనియును సంస్కృతాంధ్రాంధ్రాది వివిధభాషలలో సారంగత్యము నొందు టయేగాక ప్రభావపూర్ణము పాండిత్యముచే చెప్పబడుచుండు అభివ్యక్తియు శీర్షింపబడుచున్న శ్రీమహామహాపాద్యాయ సర్వతంత్ర్యము తేత్యాది బిరుదాంవిత లగు బ్రహ్మ శ్రీ వేదము వేంకటరాయశాస్త్రిలు గారిని జీవితచరిత్రము లగు పండిత ప్రకాశముల జీవితచరిత్రములను లోకమున కమూల్యము నసాధారణము నగు కల్యాణపరంపర చేకూర్చు ననుటలో లేకమైనను సందియములేదు. కనుక ప్రస్తుత నిచ్చుట బ్రహ్మ శ్రీ వేదము వేంకటరాయశాస్త్రిలు గారి జీవితచరిత్రమును సం గ్రహభక్తిని పాఠశులకు పంపింపఁబడుచున్నాము.

బాల్యదశ.

వేంకటరాయశాస్త్రిలు గారు నెల్లూరు మండలమునందలి ప్రఖ్యాతమైన విద్యార్థులుంబులులో నొకఁడనికే చేరిన వారు. మొట్టమొదటి నుండియును వేదమువారు సమస్త భాష విభజనమునకు ఆకర మునఁగినవారు. ఇట్టి వేదమువారికిఁగల వేంకటరాయశాస్త్రిలు లక్ష్య దేవమయము దుపతులను మువ్వగు పుత్రులు గల్గిరి. అందు వేదవారు మన వేంకటరాయశాస్త్రిలు గారు. రెండవవారు వేంకటాచలయ్యగారు. మన ప్రెసిడెన్సీలో మొట్ట మొదట బి. ఏ. ప్యా సయి న నా రి లో వీ రే ప్రథములు. మూడవవారు మున్యవారాయశాస్త్రిగారు. ఈ మనశాస్త్రిలుగారు ఇప్పటికి 70 ఏండ్లక్రితము జననమొందినారు. వేంకటరాయ శాస్త్రిలుగారు తొమ్మిదివరకే గొంతకాలము తమ తండ్రిగారి మొదటి విద్యాభ్యాసము నొనర్చిరి. అటుపైని విజ్ఞానేశ్వరు లనియును, బహుగ్రంథవిష్ణు తానియును పేర్లొక గన్న బహుజనప్రసిద్ధి తారామఘాత్యులగారికి శిష్యుడై యుండెడి. విశాఖజిల్లాములో నాకాలమున నన్న నార్యులు స్కూలు నందు చదివి క్రమక్రమముగా ఎఫ్. ఏ. ప్యాసయి లి. ఏట చదువ నారంభించిరి. కాని ఆచరితన సంపూర్ణము గావించుటకు ముందే వేంకటరాయ శాస్త్రిలుగారు తండ్రిగారు వృద్ధులగుటవలనను మటుంబభార మధికమగుటవలనను బి. ఏ చదువున కంతటో స్వస్తి చెప్పి యున్నారమునందు ప్రవేశించి పరిపక్వము. అయినను శ్రీశాస్త్రిలుగారు అంతటో మరక యుండక నునికేకేంద్రాభిధులు గనుక సంస్కృతాంధ్రాంధ్ర భాషలయందు సమకాలము లభించినప్పటియును ఆపాద్యాయులగు పరిశ్రమ నొనర్చుచునే యుండెడివారు. మొట్టమొదట శాస్త్రిలుగారు ప్రవేశించిన యున్నోగము మండల కలెగ్రాహి కార్యాలయమునందలి లేఖ కోర్కొగము.

ఉద్యోగదశ

కాని ఈ యున్నోగమునందు కాదు చిరకాల ముండలేరి. కొలదికాలములోనే వీరు రాజుండ్రి తొను స్కూలునందు ప్రధానోపాధ్యాయాద్యోగమునందు ప్రవేశించిరి. శాస్త్రిలుగారి ట్లు ఉపాధ్యాయత్వము ప్రవేశించిన తర్వాతము 1880 ప్రాంత మై యుండవచ్చునని వారిమిత్రులు చెప్పుచున్నారు. ఇట్లు శాస్త్రిలుగారు రాజుమహేంద్ర నగరమునందు ప్రధానోపాధ్యాయ వృత్తిని ఉన్నప్పటికిని అప్పటిప్పటికే శ్రీనారాయణాచార్యులకు సాయమును ప్రజ్ఞావేదములను, ప్రాజ్ఞుల దృష్టి నాకర్షించ బాలియుండెను. తత్ఫలిత క్రమముగా వీరి తండ్రిగారికి శిష్యులు ను ఆకాలమునందు పుచ్చునప్పటికి శాస్త్రిలుగారినిచేయునను కాగ్రద్దరులను విజ్ఞులను పండితకేంద్రాభిమానుల నగు సోమ సుందరము నెట్టిగారు చెప్పి పురిలో నున్న ముత్యాలపేటలోని మిడిలస్కూలునకు ప్రధానోపాధ్యాయులుగా నియమించి శ్రీశాస్త్రిలుగారిని చెప్పి పురి నందును సామవర్తరులకొనుటకు ప్రోత్సహించిరి. పిమ్మట వీరి పాండిత్యప్రతిభలు లోకమున కెల్లొక వడుకొలదిని అనమానమును గౌరవము నొందసాగిరి. క్రొవ్వి యను కళాశాలలో వర్ణాశ్రయి నూపండితులగునన్న సమ మిర్ల రంగయ్య శ్రేష్ఠి బి. ఏ గారు క్రమక్రమముగా శాస్త్రిలుగారి ప్రోత్సహించునను నొందినవారై శ్రీవాసి తమ కళాశాలయందు సంస్కృతోపాధ్యాయపదవి నిధివని యుండవలయు ఏ ర్పాటు చేయించిరి. ఇచ్చటినుండి శ్రీశాస్త్రిలుగారి జీవితచరిత్ర మునందు అత్యద్భుతమగు ప్రవృత్తి లోకమునకు వెల్లడి కాసా గినది. శాస్త్రిలుగారి ట్లు క్రొవ్వియను కళాశాలయందు పండిత ప దవి నిధివనించినకాలమునందే అనేక గ్రంథములను ప్రచురించు

టయును, విజ్ఞానపూర్ణములును వైద్యవృత్తిభావితములునగు వాఙ్మయవిమర్శనలను నెలకొల్పుటయును కలిగినవి.

ప్రతిభాశ్రుతాశ్రయము

వేంకటరాయ శాస్త్రిలుగారి ప్రతిభాశ్రుతాశ్రయమును గు టించియును, పాండిత్యప్రకర్షను గుఱించియును విపులముగ వాఙ్మయముననిన పరిమితకేరితమగు నీవాగ్ధమున ననకాశము చాలెను. కావున వారిజీవితమునందు లోకమునంతను అబ్బురమున ముందిన విశేషములు వెక్కుబులుగలవు. వానిలో చాలవఱకును శ్రీవాసివల విచ్చించిన విమర్శవిశేషమును గ్రంథమునందు వివరించియున్నాడు. ఉదాహరణార్థముకొట్టి: ఆకాలమునందు ప్రెసిడెన్సీ కళాశాలాంధ్రపండితులు శిష్య వర్గ ము నకు మున్నెత్తువగాఁ పాఠశాలావసరమును పాఠముచెప్పెచు లకవోలును - వాణియు ప్రసారవోలును అనియుండుటను గాంచి. సుదేహించి ఎటు చెప్పుటకు వలసపడెక - ఏకోప్రసాదనంద ర్థమునందు వేంకట రాయశాస్త్రిలుగారి కెల్లొకవఱకుగా వా రావర్తమునందలి ప్రమాదమును దిద్ది వాణియు ప్రసారవోలు లని చక్క జేసిరట తరువాత ఆపండితులు మఱికొన్ని ప్రాతిభతుల ను సంకోధించు నెడ శాస్త్రిలుగారు పరిష్కరించిన పాఠశా మే యందుండు గాంచి అబ్బురమునొందిరి. శాస్త్రిలుగారి జీవితచరి త్రమునందు ఇట్టి విద్యావిషయములగు విశోదాంశములు తరతర తములు గలవు.

బల్లారి పండితసభ

వీని యున్నొంటికంటేను శాస్త్రిలుగారి పాండిత్యప్రతి భావలను లోకమునకు వెల్లడించినవిషయములు మఱి రెండు గలవు. ఆరండింటిని విడిచినవో అందములేదు. అందు ఒకటి బల్లారి పండితసభను గుఱించినది. కీ|| శే|| భర్తృచరము కృష్ణమా చార్యులుగారు ప్రయుముననున్న కాలమునందు ఆంధ్రదేశము నందలి కవులయొక్కయును పండితులయొక్కయును సభను చేపాట్టి తద్వారా ఆంధ్రగ్రంథములను గుఱించిన-ఆంధ్రభాషను గుఱించిన - విమర్శములు మొవరించుటకై యొకసయత్నము జరిగినది. ఇందులకై శ్రీ కృష్ణమాచార్యులు ఆంధ్రదేశమునందలి వివిధప్రాంతములందున్న పండితులను ఆహ్వానించిరి. కాని ఈస మావేళమునందు పాక్షికబుద్ధి వలంబించి శ్రీ వేంకటరాయ శాస్త్రిలుగారి వచిరీతిని ఆహ్వానము నంజనండుట మున్నగు వెక్కుబులములు ఆసమావేళమునందుండుటకు కనుపెట్టి తత్స భావ్యులును శ్రీ ముతులు శేషగిరి శాస్త్రిలుగారు పట్టు బట్టి శాస్త్రిలుగారిని సభకు ఆహ్వానింపజేసిరి. ఈసందర్భమునందు జరిగిన వాదప్రతివాదములను పండితులు కవులు మున్నగువారికి జరిగిన అనాదరము మున్నగువానిని శ్రీ వేంకటరాయశాస్త్రిలు కవిపండితసంఘవృత్తాంత మను పేరుతో ప్రత్యేకముగ గ్రంథ రూపమున వెలయించియున్నారట అది ప్రస్తుతము మాయుద్ధ లేమిచే కేవలము ఈయంశము వినికిడిచే నాధారపడవలసి వచ్చినది. ఈ పండితసభాసందర్భమునందు శ్రీశాస్త్రిలు గారి యత్యద్భుతము లగు ప్రతిభా ప్రకర్షములు లోకమున కచ్చరపును గల్గించినవి.

అముద్రితగ్రంథచింతామణిచర్చలు

అముద్రితగ్రంథ చింతామణిశ్రుతిక ద్వారా బ్రహ్మ శ్రీ మహామహాపాద్యాయులగు కొక్కొండ వేంకటరత్నము మఱులుగారికిని వీరికిని ఆంధ్రవాఙ్మయ వి మర్శన విషయము నందు జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరరూపము లగు చర్చలు రెండవది. వేంకటరత్నము పంతులుగారు రచించిన విశ్వేశ్వరీయమును గుఱించిన విమర్శము ఈ ప్రత్యేకద్వారా శ్రీ శాస్త్రిలుగారు వెల్లడింపసాగిరి. ఈ సందర్భమునందు ఆంధ్రలోకమునందు - తత్పాపి ఆంధ్రవిద్యార్థిలోకమునందు ఒకవిధమగుసంచలము కలిగి ఉభయపంతులులందు ఆ నేకులు పండితులు - భండనయండము లను - వాదప్రతివాదములను - విమర్శనాభివర్ణనములను - ఎడలెఱపి లేకుండ జరపుటయేగాక-తన్మూలమున ప్రవృత్తిరకు ఆపాద్యాయము ఆరు భాషాప్రతియును విమర్శన పాటవమును గలుగునట్లు చేయుటకు ఆకాశము లభించినది. ఆంధ్రదేశము నందు విమర్శనవాఙ్మయాభివృద్ధికి ఈ కాలమే పునాది యని చెప్పవలసియున్నది.

గ్రంథరచనము - సాహిత్యసేవ

ఈవిధముగా వేదమును శేషమును లేకుండ వివాద ములపై వివాదములు భండనములపై భండనములు చర్చలపై చర్చలు వచ్చుచున్నప్పటికి శాస్త్రిలుగారు కేవలము ఒక్క ఈ వాదముతో మాత్రమే కాక యేమను సేయక మధ్యమధ్య సాహిత్య సేవక జేయుట కారంభించి సరస్వతీకాంచీకేణు లన్న పేరు తో గ్రంథరూపమున మఱికొంత విమర్శనవాఙ్మయమును వెల

యించు బూసకొనిరి. ఇట్లు వెలయించిన కేంకేణులలో నెల్ల ఆంధ్ర ప్రాంత రాఘవ విమర్శనమును కేంకేణి కలస్వనముతో ఆల్పభవిద్య భాగమునకు అనుదానండుమును ఒనగూర్చినది. కేంకేణిప్రసిద్ధిలో ఒక్కొంతపాద్యాయ మున్నట్లు పాదగట్టినను ఇప్పటివాఙ్మయవిమ ర్శకుల భోగణికి కొంతవఱకు నయ్యది అనుకూలభావకృత్యము నొనర్చినదని చెప్పవచ్చును. కాని యేలకో ఈ గ్రంథమాలిక యందు కేక్కినకేంకేణులు వెలువడక అంతటితో సాగిపోయినది.

వేంకటరాయ శాస్త్రిలుగారు సంస్కృత ప్రాజ్ఞులుము నుండి అనేక గ్రంథములను ఆంధ్రభాషలోనికి పరివర్తన మొనర్చి భాషామోక్షకు మహాత్మ్యమగు కలంకారముల నొనగూర్చి యున్నారు వీరి యీ గ్రంథములలో అభిజాన కామంతలకాట కము మున్నగునవి మిక్కిలి విఖ్యాత గడించినవి. కేవలము సంస్కృతభాషనుండి పరివర్తనములను మాత్రమే గాక ప్రతాప కుద్రీయము మున్నగు స్వతంత్రవాటకములను గూడ వాగ్ధము నందు వెలయించి యున్నారు. ఇటీవల బొబ్బిలి యను నూతన చాటక మొకడాని వీరు రచించియున్నారు.

సాంఘికసేవ

శ్రీశాస్త్రిలుగారు పూర్వార్చారపరాయణులు. అట్లని నన నాగరికలను ద్వేషించువారు గారు. కీ శే. వీరేశలింగంపంతులు గారు విధవావివాహమును గుఱించి చెప్పి పురియందు ప్రచారమును గావించెదలూనొన్న రోజులలో వీరు వారివాద మును ప్రభుటించి విధవావివాహము ఆశాశ్రీయము అని యు పద్యసిండుటయే గాక కవిప్రయమున గొప్పగ్రంథము నొక డా నిని వ్రాసి ప్రకటించిరి. పంతులుగారు దీనిని పండించును మి గ్గుటందెరి. మఱియును శ్రీ ప్రకృతభావ్యులచే హిందూమత భర్తృములనుగురించి ఆపార్థము లుపన్యసింపబడుటను గాంచినచిరు ఆకాలమునందలి కొందరుప్రముఖులచే ప్రేరేపితై ఎంగ్లముని హిందూఅసోసియేషన్ అను పేర నొకసంఘమును స్థాపించి(లింగ చెట్టిశ్రీధరా) ప్రతిదినమును యోగశాస్త్రముమున్నగు ఆర్యు లవిజ్ఞాగ్రంథములనుగుఱించి యవసరసిందిరి శ్రోతలకు అదం దానందమునుల్లిందిరి, ఈ అసోసియేషనుకు సర్. టి ముత్తు సా మయ్యగారు అధ్యక్షులుగను, కళావధానం శ్రీవాసాచార్యులుగారును వేంకటరాయశాస్త్రిలుగారును కాగ్రద్దరులుగా నుండిరి. శాస్త్రిలుగారి జీవితమునందు ధర్మోద్ధారకము లగు ఇట్టివిశేషములు అనేకములుగలవు.

పరిశ్రుతపదవి

వేంకటరాయశాస్త్రిలు గారు చాలకాలము మద్రాసు యూనివర్సిటీవారి విద్యావే మున్నగు పరీక్షలను చేయు పరీక్ష ముఖ్య నుండియున్నారు. వీరు పరీక్షకులగు నున్న కాలమునందే పాఠ్యగ్రంథములలో గల లోపముల ననేకములను గనుపెట్టి వానిని సరరించుటకై ప్రభుత్వము వారిచే ప్రేరేపించబడి యు నెవ్వరిటి నెలకై ను అనుపేర పాఠ్యగ్రంథభాగములను ఏర్పఱచి ఇచ్చియున్నారు. ఈ భాగములనుండియే ఇప్పటికిని మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు ఆంధ్రగ్రంథపాఠ్యభాగములను ప్రచురించు చుందురు. ఈసందర్భమునందు శ్రీయుతులు గుమ్మడూరి వేంకటరంగారావు పంతులుగారు వీరికి చాల తోడుపడి యు న్నారు. శాస్త్రిలుగారిట్లు పరీక్షకులుగనుండుటయేగాక ఇటీవలి గ్రాంథికగ్రామ్యునివాదసందర్భమునెల్లారా మైవో ర త న ము వాచేర్పఱచి: కమిటీయ.దు సభ్యులుగానుండి గ్రాంథికవాదవిజ యమునకై పోటుపడియున్నారు.

ఆంధ్రగ్రంథములు

శాస్త్రిలుగారు రచించినగ్రంథములలో శృంగారవైషభవాన్య భాగము విజయవిలాసవాన్యభాగము ఆముక్తమాల్యద వాన్య భాగము మున్నగు ఆంధ్రవాన్యభాగ్యగ్రంథములు మిక్కిలి ప్రశం సింపఁదగినవైయున్నవి. మఱియు ఇవిగాక ఇంకను అనేకగ్రంథ ములను శ్రీశాస్త్రిలుగారు వెలయించియున్నారు. ఆంధ్రగ్రంథ ములకు వాన్యభాగములను వ్రాయుటచేత రెండవవర్గి వాధు లన్నవిభాగ్యులని వీరు గడించి యున్నారు. ఇయ్యది మిక్కిలి గమనింప దగిన ముఖ్యవిషయము. మఱియును వీరు పరిమత్తుకు కొంతకాలము అధ్యయనముగా నుండుటయేగాక నిఖంబునిర్మాణ విషయమున గూడ వీరు సంపాదనముగ కొంతకాలము పాఠశా యున్నారు.

శ్రీశాస్త్రిలుగారు ఈవిధముగ సనాతనవాదావగా యులై మతభక్తివన్యాయములచేతను, కావ్యకావ్య విశేషు లై అత్యద్భుతము లగు వాఙ్మయవిమర్శకుల చేరినను, అనేకము లగు ఆంధ్రగ్రంథములకు ప్రతీతియై వాన్యభాగ్యులై ఆపాద్యాయ మగు భాషాసంసేవనము చేతను ఆంధ్రలోకమున - ఆంధ్రులగు స్వతేజాన - ఆంధ్రవిద్యార్థిలోకమును వెక్కుబెరుల అయింపి నారు. ఇట్టి నీరుమల తమకుం గల భక్తిశ్రేష్ఠత్వము గూర్ వాదములను సునూచకముగా, ఆంధ్రులు వీరికి పూర్వోక్త సభయందు మహాపాద్యాయులగుననిచ్చి గౌరవించియు న్నారు. ఇటీవల శ్రీశంకరా చార్యులువారువైతము శ్రీశాస్త్రి లుగారికి నెలకు రు 150 రూపాయలు వరుంబడి రాగల వర్గా శనమును మహామహాపాద్యాయత్యాదు లగు బిరుదములను నొసంగి గౌరవించియున్నారు.

ఇట్టి శ్రీ శాస్త్రిలుగారిని ఆంధ్రభూమిసభ కధ్యక్షులను గా నెన్నుకొని ఆంధ్రులు తమ ఆనమాసాగార్యమును చాట గలిగినారు.

1522-వ సంవత్సరం సెప్టెంబరు 25-వ సోమవారము.

పొరంబులో వేలగానుండుటలో కొందరు పూనులు సాగాను కాదులులో మరి చోదగానిరి. వీనియొద్దన్నీటిని బండితో తీసుకుపోవుట కేర్పాటువేసిరి. ఆప్పుడు కావలయున్నవాడు తమని జూచెనని వీరు అతనినె తుపాకినిగాల్చిన. దొంగలు నిన్నిసేపాలను పొరవేసి పారిపోయిరి.

పోషుబాక్కు, నెం 1249 బట, మద్రాసు.

పండిత మాలవ్యాగారు ఆమృతసరుకు వెల్లుట.
 మూల్తాక్షు వెల్లిన కాంగ్రసు నాయకులు పండి
 తుడన మోహన చాల వ్యావృత్తికంఠివృత్తిభూను బొబు రాజేంద్ర
 ప్రసాదుగార్లు 23 వ తేదీన మూల్తానుండి లాహోరుకువచ్చి
 పండిత మాలవ్యాగారు వెంటనే ఆమృతసరుకు వెల్లిరి. తక్కి
 వారిద్దరును లాహోరులో నున్నారు.

లేడీ ఆండ్
జేన్ టిల్ మెన్
గెడియారము
ఈ గెడియారము

నుందర్లమొగను, కాలమును
సరిగా చూపింప తగినది.

బ్రాచిటోలు	6-0-0
బ్రాచిటేజ	5-8-0

ప్రజా తేజోద్యమము

నిజస్వరూపము వెల్లడి యగుట

అల్ప సంఖ్యాకుల రక్షణము

రావుబహదూరు కమిషన్మెట్టిగారి దాడి

ప్రభు ఆద్రావిడమహాసభ

ప్రభు ఆద్రావిడ మహాసభ చిదంబరములో శనివారము సమావేశమయెను. అధ్యక్షులు రావుబహదూరు...

మీరు సమీపకు అధ్యక్షునిగ నెన్నుకొనినందులకు వందనములు. ఈసభ జాతీయమైనదనియే తెప్పరయ్యెను. మీరు...

ఆద్రావిడ నాయకులలో దక్షిణహిందూస్థానములోని నిప్పుజాతుల సందర్శన జేర్చుట సంతోషమే. ఆద్రావిడులూ, ద్రావిడులూ యనువిషయమై వివాదము కొంతకాలము...

మీ జాతిలో విభేదములు గల్గించుకాల మింకను గడవలేదు. మీరు ఆర్థికముగను, విద్యావిషయములోను దుర్బలులుగ నున్నప్పుడు, బలవంతు లగువారు మీలో విభేదములను గల్గించుచుందురు. ఇట్లు జేయుట వారికి రాజకీయపక్షములకు...

నిప్పుజాతులలో, ప్రభుత్వముక్రింద ప్రత్యేక సౌకర్యములను బాంధ గోరువారిని చేర్చుకొనరాదు. బ్రాహ్మణులు మైనారులలో కొందరు నిప్పుజాతుల మని ప్రభుత్వసహాయమును కోరిరి. నిప్పుజాతు లుగా ఆస్పృశ్యులే. సాంఘిక, విద్యా, ఆర్థిక, రాజకీయ, మత, సంస్కారములేక వెనుకబడియున్నవారు. మీలోమీరు జాతివిభాగము లేమియును జేసికొనకుడు. పూర్వమునుండి వచ్చుచున్న సాంఘికవిభాగములను వెంచకుడు. మీరు రాజకీయముగనే గాక సాంఘికముగ నొక్కటమే యని ప్రపంచమునకు చాటువలయును. ఆజాతివిభాగము మూలము కలదు. ఇందు చేతనే బ్రాహ్మణేతరమైనవారలూ, బ్రాహ్మణేతరస్వాతంత్ర్యము కావలెనని కోరునది. బీదలు, దిక్కులేనివారు మీజాతివారు గాదని విడవాడగూడదు. మన జాతి యని బాధ్యతభూషణపుడే జాత్యభివృద్ధియేగాక జాత్యభివృద్ధిగలుగును. ఇదంతయు జెప్పినది మీరు నిప్పుజాతులసభకు ప్రభు ఆద్రావిడమహాసభ యని నామాంకితము జేసినదని లాని భావమే."

విదవ అధ్యక్షులు చిదంబరపుల మహాశ్వమము తచ్చాచిత్రమునుగూర్చి ప్రసంగించి యట్లు చెప్పవొడగిరి.

ఆద్రావిడులు: బ్రాహ్మణేతరులు

నాకేపుడు 1917 లో డాక్టరునాయురుగారు నిప్పుజాతులను బ్రాహ్మణేతరోద్యమములో జేర్చుటకు గూర్చి యడిగిన విషయము జ్ఞప్తికి వచ్చుచున్నది. ఈ విషయమై యం. సి. రాజాగారికి వ్రాసి డాక్టరు నాయురుగారిలో మాట్లాడు మంటిని. వెంటనే నేన, కోయంబుత్తూరు కాలికట్టుకు, పార్లమెంటుకు పంపుచున్నప్పుడు సంతకముల కొరకు వెల్లితిని. కాలికట్టునుండి తిరిగివచ్చిననాడు సాయంత్రమే ఆద్రావిడమహాసభ జరుగ నుండెను. సభజరుగుచుండగా నేను వెల్లితిని. బ్రాహ్మణేతరనాయకు లందరూ వచ్చియుండిరి. సర్ పి. త్యాగరాజు శ్రేష్ఠిగారు గూడ నుండిరి. పంచముల సభకు వారు వచ్చుట యిదే మొదటిసారియ్యెను. డాక్టరు నాయురుగారు చిన్నచిన్న వాక్యములలో మాటాడుచు, ఆది

ద్రావిడులకు హోమయూలకులవలన మోసపోవట దని చెప్పుచుండిరి. యస్. సోమ సుందరం పిల్లెగారు, తమిళమున భాషాంతరీకరణము జేయుచుండిరి. ఉపన్యాస మైనపిదప నాయురుగారు వెల్లిరి. బ్రాహ్మణేతర నాయకులు చాలమంది వెల్లిరి. అప్పుడు నే నుపన్యసించితిని. ఆద్రావిడులనై బ్రాహ్మణులును, బ్రాహ్మణేతరు లుండినయు, బ్రాహ్మణులు, బ్రాహ్మణేతరులనై చలాయించెద రనియు, బ్రాహ్మణేతరులు ఆదిద్రావిడుల నై చలాయించెద రనియు చెప్పి, బ్రాహ్మణేతరులలో కలసి యెడల వారుల చలాయించుటకు ఏలుదదని వెల్లితిని. మిలో కొందర కింకను అనుమానములుండెను. చాలమంది అనుమతించిరి.

ఆద్రావిడసభ పునర్నిర్మాణము జరిగెను. పి. వి. నల్లబ్రాహ్మణ్యంపిల్లెగారు అధ్యక్షులుగను, యం. సి. రాజాగారు కార్యదర్శిగ నెన్నుకొనబడిరి. రాజాగారు 1917 అంతములో మాంటెగు పేయిస్సుగారు గారు స్వాగత మొసంగుటతో ఆద్రావిడులకు రాజకీయముగ ప్రత్యేకస్వత్వ మొసంగబడెను.

ఆద్రావిడులు బ్రాహ్మణేతర హిందువులతో జేరి. రాజకీయసమస్యచేత నైనయెడల ఆద్రావిడులు బ్రాహ్మణేతరులతో జేర నవసరములేదు. బ్రాహ్మణులు, హోయూరులు, తమ పక్షమునకు వచ్చినయెడల సంస్కరణములలో బాంధిలాభ మిచ్చెద మనుచుండిరి. నిప్పుజాతులు బ్రాహ్మణేతరులతో గలసి వారి యోద్యమమునకు బలమనిచ్చుచుండిరి. తలచుటలన బ్రాహ్మణులు వీరి కేమియు సహాయము జేసరైరి. బ్రాహ్మణేతరులలో ఆద్రావిడులు జేరి వారికి మార్గదర్శకులై బ్రాహ్మణేతరోద్యమమునకు ప్రజాపాక్షిక కారము నొసంగిరి. డాక్టరు నాయురుగారు ఆద్రావిడులకు కలయు ప్రభావమును గలగజేసెనని చెప్పరయ్యెను. బ్రాహ్మణేతరోద్యమవిషయమునకే నాయురుగారు నిప్పుజాతుల యంద గోరెను. బ్రాహ్మణేతర నాయకు లింకను నిప్పుజాతులనై వైరుధ్యభావముతో నుండిరని. బ్రాహ్మణేతరపక్షము ప్రజాపక్ష మనిపించుకొనదు. అది అడుగులేని తొట్టికంటి దగును.

ఆద్రావిడు శ్రీమంత్ భావకార్యస్వాతంత్ర్య చిహ్నులు జాపిరేని. బ్రాహ్మణేతరహిందువులు, తమ మూలముననే వారికి కానవచ్చులలోను యితరులతోను ఉచితార్థాన్ని పొందవచ్చునని యితిహాసి చెదరు. ఇదియే, యం. సి. రాజాగారి కచ్చిన స్థానమునకు సర్ పి. త్యాగరాజు శ్రేష్ఠి గారు పి. రామారావుగారును. కారణ మన్న మాట సత్యమేకాని, వీరిద్దరికిని అట్టిస్థాన మబ్బుట యం. సి. రాజాగారును, వారి జాతి వారి మూలముగూడ ననవలయును. ఈ విషయము వెమిక్ర జెప్ప నక్కరలేదు. బ్రాహ్మణేతర మిత్రులు అంతటి వైద్యమునకు గడంగి అడిశుల నిలుల వచ్చుచుట జూడ నిగ్గుచున్నది. జాతిగర్వము, సాంఘికభూతత్వము, రాజకీయస్వత్వవలన బ్రాహ్మణేతరుల కంత వాచాలక యెక్కువైనది.

బ్రాహ్మణేతర హిందువులు, కానవచ్చులలో తమప్రతినిధుల ద్వారాపంజీరి అసిస్టెంటులకు కమిషనరుల అక్షుకు యెత్తి జేయించి నిప్పుజాతులకు సంతతులు లేకుండజేసి మహాపరామర్శ గావించిరి. ఇందువలన నిప్పుజాతుల సంతతునకు సహాయము జేయు ముఖ్యకాఖను తొలగించి యాజాతికి ఉపయోగముగ నేకార్యమును జేయుటకు ఏలులేకుండ జేసిరి. ఇందువలన గల్గిన నష్టములను జెప్పుటకలవిగారు. ఇక మీద మీకు భూములను నివేంధ్యములను! పాతకాలనిర్మాణములకు కలయు గ్రాంటుల నిషేధించుచు వారకు! లోకలబోధులలో మీకు స్థానముల నిషేధించువారెందు? మీరు తండ్రిలేని బిడ్డలే నారు. ఈకాఖని శ్రీమేయుట క్యయము తగ్గించుటకా? కారణమిది కాదు. ఈ కాఖచేయు సాంఘిక కార్యము జాతిహిందూవులకు కన్ను మంటుగ నుండెను. మద్రాసులో కార్మిక సమ్మెలకు కారణము లేదు, కమిషను, పెన్షనలు అసిస్టెంటులతో యితర పట్టణములలో లేదు, కమిషనరుకు సహాయముజేయు జెప్ట్రాటి కలెక్టరు అసిస్టెంటుల నెత్తి కేయులే!

బ్రాహ్మణేతర పక్షము సర్ పి. త్యాగరాజు శ్రేష్ఠి రాజా పి. రామారావుగారి నాయకత్వముక్రింద పనిజేయుచు యీ ముఖ్యకాఖను తొలగించి బిడ్డల ప్రభుత్వము పాతకకాబ్బములో గావించిన అభివృద్ధి నంతను తలక్రిందు జేసిరి. నిప్పుజాతుల యభివృద్ధి కొరకు ప్రత్యేకనిబ్బంది నొసంగుచు చెవిన్మూచువారు గావించిన ఉత్తరపు గలదు. బ్రాహ్మణేతర పక్ష నాయకులు నిప్పుజాతుల రక్షణకర్తలను ప్రంభింప జేయుట వలన రాజకీయముగ తప్పువర్తనయే గాక, అమాయకు లగు జాతియెడ రాజకీయపాత్యను గావించి రని చెప్పవలయును. ఇందులకు నారు త్వరలోనే ప్రత్యుత్తర మియవలసి యుండును.

ఈపక్ష నాయకులు బ్రాహ్మణేతరోద్యమమునకు గూడ నుంచిరావు దెబ్బవేసిరి. దివాన్ బహదూరు ఆర్. వెంకటరత్నం నాయుడుగారుగూడ యం. సి. రాజాగారిలో మాట్లాడుచు, శనివారమునా దాతీర్మానము గావించబడినపుడే బ్రాహ్మణేతరోద్యమము విగతజీవిత యయ్యెనని చెప్పిరి. సంస్కరణములు దేశ స్వభావసాలకరమునకు ప్రవేశపెట్టబడిన మొదటిగానే దేశములోని నిప్పుజాతులకు రక్షణ లసందగ బ్రాహ్మణేతరులే దక్షిణహిందూస్థానములో, కానవచ్చులలో నిట్టిశ్రీర్మానము గావించినందు యెంతయు వివాదకరము. మీరు ఆద్రావిడులు మీయంటనే మోసముజేయబడిరి. ఇయితే ఇప్పుడొక ప్రశ్న గలదు. అట్టిసమస్యలతో ప్రారంభమైన ఉద్యమ మిట్టిసంకుచితస్వార్థచింతగ నేల పడినమించెననునదియే. ఈపక్ష మదక్షిణ హిందూస్థానములో బ్రాహ్మణేతరోద్యమ చారిత్రియము బాగుగ వివర్ణింపవలయును. దీనిని క్లుప్తముగ జెప్పెదను.

బ్రాహ్మణేతరోద్యమసిద్ధాంతములు

దక్షిణ హిందూస్థానసంఘములో బ్రాహ్మణేతరోద్యమము, సంఘసంస్కరణము, ప్రజాప్రభుత్వము, జాతీయసంస్కృతి వీని మూటి కలయికవలన గల్గెను. బ్రాహ్మణేతరోద్యమమునకు ముఖ్యమూలము సంఘసంస్కరణోద్యమమే. ఋషు లెప్పుడో కల్గుచుంచిన సంఘమునుసంస్కరించుటకు ప్రారంభించినతోడజే బ్రాహ్మణులకును బ్రాహ్మణేతరులకును విభాగము గల్గెను. మద్రాసు హిందూసంఘసంస్కరణ సంఘమునకు బ్రాహ్మణేతరు లిద్దరు కార్యదర్శులుగ నుండుటచేత సంఘసంస్కరణమును గూర్చిన ప్రతిపక్షము, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర చ్యులో దిగుమండె ననియు, సోమలూరిపారం అడ్వొకేట్ ప్రత్యేక సంఘసంస్కరణమును రాజకీయముతో గల్పి, దేశములో బ్రాహ్మణునకు సాంఘికముగను రాజకీయముగను గల ఉన్నతస్థానమునుచూర్చి దెబ్బమండె ననియు బ్రాహ్మణు లాత్మహింస యుండిరి. ఇందుకొందరు బ్రాహ్మణేతరులు లోపల బ్రాహ్మణ వైరుధ్యమును గల్గియున్న నైక వారితో చేరిరి.

ఈదేశములో మొట్టమొదట దేశభక్తులకు సంఘ, మత, రాజకీయసంస్కరణములన్నియున్నామే యి అభిప్రాయము. కాలకమేణ జాతీయకార్యకమములో మతమును చేరుజేయుట వలన జాతీయసంస్కరణము సాంఘికమును, రాజకీయము నాయెను. కొన్ని కష్టము లుండుటవలన యీరెండు సంస్కరణోద్యమములును చేరుచేరుగ పనిజేయవలసినవైనను, కొంతకాలమైన పిదప సంఘసంస్కరణమునకును రాజకీయసంస్కరణమునకును సంబంధమే నొయెను. ఈ కాలములో బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరుల కెట్టివివాదము లేకుండెను. ఇద్దరును సహకారముతోనే యుండిరి.

విభేదము 1911 లో భారతకానసభలో బాబు బువేంద్రనాథ బాసుగారి నివిలు మ్యూలేజిల్లు ప్రవేశపెట్టుటతో ప్రారంభమయెనని చెప్పరయ్యెను. అప్పటిదర్పలో బ్రాహ్మణాధిక్యత జూపబడెను. కాశ్మీరప్రమాణము నిదర్శనము గూడ జూపబడెను. వడ్డా శ్రీమధర్మములు దెలుపబడెను. ఈబ్రాహ్మణాధిక్యతను బ్రాహ్మణులతోబాటు కొందరు బ్రాహ్మణేతరులుగూడ బలపరచిరి. నివిలుమ్యూలేజిల్లును తిరస్కరించిన బ్రాహ్మణులలో సర్ పి. త్యాగరాజు శ్రేష్ఠిగారు జేరిరి. వీరు వడ్డాశ్రమధర్మము లుండవలెనని కోరుదురు. ఒకజాతి వారికికాతి పిల్లలను పెండ్లిజేసికొనుట దనియెదరు. పంచములు విభేయులై యుండవలెననియే వీరితలపు. వెనుక బాసుగారివిల్లుపై దర్బారుకమహారాజుగారుపన్యసించునపుడు అభ్యేక్షులుగనుండి శ్రేష్ఠి గారు వడ్డా శ్రీమధర్మముల ననుష్ఠింపవలెనని గూడ చెప్పిరి. అట్టి శ్రేష్ఠిగారు నిప్పుజాతులనై ద్వేషమును గల్గియుంట యిట్టిదిగాదు. అది ఆయన పొందిన విద్యలోనే గలదు.

రెండవ ఆలతరము పి. యస్. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు మద్రాసు కానసభలో బ్రాహ్మణులలో రిజస్యూలంతర వివాదమును గూర్చి లెచ్చిన చట్టముతో ప్రారంభ మయెను.

కూచిపూడివార్తలు

(స్వకీయవిలేఖకుడు)

శ్రీ సరస్వతీనిలయ గ్రంథాలయము ౧౯౧౩ సంవత్సరములో స్థాపించబడినది. ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్రంథాలయదర్శన క్రొందరమునది పత్రము, రాత్రిపాఠశాల జరుగుచున్నది. గ్రంథాలయమునకు చక్కనిభవనము ఏర్పడియున్నది. శ్రీ శ్రీ చెరవు రామకృష్ణయ్యగారు ప్రతిసంవత్సరము పండుమధ్యాహ్నము గ్రంథాలయములో పురాణము చెప్పింప గలదులకు యిచ్చుటగా వారి మీసల వ్రాసి గ్రంథాలయములో అనుదినము పురాణ కాలక్షేపము జరుగుచున్నది. గ్రంథాలయము వ్యవస్థాపక పురాణకాలక్షేపము చేపట్టుచున్నది. దీనిని మనలెక్కి చూడవలెను. అది యిప్పుడు తగిన అంశ శక్తి పడిపోయినది. దానిని కాపాడుట గ్రామముల కధిపతులయ్యును. దీనిని అ వెచ్చించిన దీనిచేయుచు చక్కని ఆరుచు యేర్పడును. వేద పుస్తకములను గాన ఇవ్వవలెను. ఇందుకు కలసి వచ్చును.

దే వా ల య ము లు

ఈ గ్రామములో నున్న దేవాలయములలో శివాలయము విస్తారమును ముఖ్యముగా శివాలయమునకు గా ఆంధ్రప్రదేశ్ కల గారి గో పుర మును గ్రామము లు కట్టిం చిరి. దీనికి నున్న పురాణ కాలక్షేపము. ఈ లోపమును తీర్చుటకు గ్రామముల ప్రయత్నించుచున్నాము. కాని శివాలయమునకు అంతు వరుగులేదు. అందుచే నిరంతరము విస్తారమునకు గ్రామములో పదిమూల గ్రామములను విస్తారమునకు దారు నుమారు చెందువలెను. పొత్తున వసూలుచేయు భాగము వసూరించిన యెడల బహుమతిభవములో పని జరుగును.

లా క

కూచిపూడికిని, పరిమికి మధ్య విభాజింపబడిన కాల వరు ఒకలాక ఉన్నది ఇక్కడనుండి పరిమి కొక కోడలును, కూచిపూడి కొకకోడలును పోవును. ఈకోడలు లానునుండి వంతు తిరుగును. ఈ వంతుతిరుగుటలో బండ్లు బోల్తాపడుట తటస్థించుచున్నది. మూలపురుషుల పెరవలి పెరవూడి మొదలగు గ్రామములనుండి తెనాలిపొవు బండ్లర్పియు కూచిపూడిలోకి పోవలెను బండ్లు తలకిందగుటలో కొందరి ప్రాణములు కూడ పోయినవి.

ఈవంతు తిరుగుటలో వచ్చేబండ్లకును, పోయేబండ్లకును మన కష్టము లానునుండి క్రిందకు దూకును. ఈయిబండ్లలను అనేక పార్లు అధికావలతో గ్రామముల మనవిచేసికొనిరి. అట్టివి పంపిరి. అంతయు వ్యర్థమైంది. ఈకోడలును వంతుచేక తిన్నగా చేసినయెడల యిప్పుడే యందరు ఇందులకును కష్టమును కొంత గ్రామములు భరించగలరు. ఏయేగ్రామములవాటికి దీని కోరి సంబంధముకలదో వాడవూడ సహాయము చేయగలరు కనుక గర్వ మెటునాడు యావించుమైతగు (కర్ణ వహించిన యెడల గ్రామముల యిప్పుడులు తొలగలవు కవర్న మెటు నాడు త్వరతో నీపని పారంభించుటకు ప్రార్థించుట.

చెకకోడలు

ఈగ్రామమునకు అన్నివిధముల మంచి వనరులన్నవి కాని చెడదొడ్లు అనుకూలమయినదితేక పోవుటవల్ల అనర్థచా యోచనగా నున్నది. గ్రామము చెడదొడ్లు. మాగాణి గ్రామమునకు ఉత్తరమువైపున జమీందారుగారి చెరువున్నది. చెరువుకు వరుసగట్టు లానునుండి వచ్చుకోడలుప్రక్కన ఇండ్లున్నవి. కోడలుకను చెరువునకు మధ్య ఇండ్లకెదురుగా విక్రయకర్తలబ మరుగుభూమియున్నది. ఈప్రదేశములో నిది యందుకుట గ్రా మమున కెక్కువవఱకు అనర్థచా యోచన గ్రామములు ఈప్రదేశ మును తోకవోటకు మార్పించ యత్నించినట్లు చెప్పుచును నాని గట్టిపడుతున్న ము చేసియుండదు. ఈ చెరువు నొడ్డుననే జమీందారుగారిచాలాకు స్థల మున్నది. ఇది చెరువునొడ్డులలో చేరినదే ఇది స్త్రీలకు చెడదొడ్డిగా ఉపయోగించుచున్నది. ఇక్కడ అంత నాగకెడుదుపొడ వానకాలములో మోకాళ్ల లోకట్టు నీళ్లునును. మరుగు ఏమార్తములేదు. ఈకొంచెము ప్రదేశమును కూడ రైతులు కొంత వాడుకొనుచుండుటచే స్త్రీలకి యేమి కానున్నదో భగవంతుని కెలుక! ఒక్కొక్క చైత్రవారు 50 లా చొప్పున స్థలములున్నచోట్ల మరుగు తేర్చుతదిన కేగాని స్త్రీలమానములు దక్కునట్లులేదు. గ్రామము లు ఈవిధములలో తగుకర్ణ వహించుటగో.

సరస్వతీవాచక పుస్తకములు

భారతీ రాఘవేంద్రరావు పంతులుగారి ప్రణీతము. (255)

ఈ వాచకములు Text Book Committee వారిచే ఆమోదించబడి 1921 సం. మార్చి 22 తేది కలెక్టులో ప్రచురింప బడినవి. వెంటనే మేము మామిత్రుల సలహా వైసి శ్రీ దైత్యురవారి Proceedings R. C. No. 1227/19 Dated 11-7-19 ప్రకారము Co-operative Societies and Industries ను గురించి పాఠములు వ్రాయించి నెను కటి పాఠములలో శిల్ప ప్రయోగపాఠము, ఆంధ్రప్రదేశ్ గురించి చిన్ని వాచకములు సర్వజనాదరణమును బడసి, దివాడివాటి వృద్ధి కొందుమండ మా మిత్రు శ్రీ పాఠములు Text Book Committee వారిచే ఆమోదించబడినవి గాననియు ఇందు కొన్ని పాఠములు హెచ్చుగా నున్నవనియు శ్రీ దైత్యురవారికి తెలియపరచి మా పుస్తకములలో తనివోని నిండాగోవ అను చేయవలెను, చాలవంది విద్యార్థి కారులకు తెలియజేసిరి.

గుర్జాగ్రహణపాఠాలు లైన శ్రీ దైత్యురవారు మేము చేర్చిన పాఠములను ఆమోదించుచు Special Case గామాకు Proceedings R. C. No. 185 E 21-30-4-22 తేదీని పంపియున్నారు. కావున విద్యార్థి కారులకును ఉపాధ్యాయులకును మేము విన్నవించుకొనున దేమనగా నిండాగోవముచేయు మా మిత్రులమాటవిని మా సరస్వతీవాచకములపై కిరుక బూనక అనేక నూతనవిషయములతో ప్రచురిం పబడిన మా చిన్నిపుస్తకములను వాడుకలోనికి తెచ్చుభారము మీయిది. కావున తగురీతిని మాకు ప్రోత్సహమునంగ గలండులకు కోరుచున్నాము.

సరస్వతీ గణితభాగ్యధి: ... అనేక నూతన విషయములతో, శ్రోత పోస్తు కట్టు తెలుపుమా బావర భావభివృద్ధి, స క్రియంప జేయవలెన కే యుక్తి లెఖన, నోటిలెఖన, మంచిలెఖన చేర్చి ప్రచురింపబడినది 0-2-0
“ కుండకరకృతి 0-3-0, కుండకరకృతి 0-3-0, మూడకరకృతి 0-4-0, నాలుకరకృతి 0-5-0, నడకరకృతి 0-6-0, అకరకృతి 1-1-0, 7, 8 అచ్చులో నున్నవి.

అక్షరశిల్పి లక్ష్మణస్వామి ప్రకాశకుడు.

పుస్తకములు కలయువారు:— గోదావరీ బుక్కు-డిపో, రామండ్రి అని వ్రాసిన బడయగలరు.
N. B. మావద్ద ఎలిమెంటరీవిద్యార్థులకు పుస్తకములను అన్ని రకముల మూలముల పుస్తకములు స్వేచ్ఛవలెనామామలు, కాక క ములు, కలెలుల వైచిత్ర్య అన్నియు వారకను.

అద్భుత భవిష్యత్ ఫలదర్శిని

చదివించి అకృత్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతి మనుషునకును ప్రతిదినమును మిక్కిలి ఉపయోగకరము. ఇది మామర్యామలకు బాధకము, పుట్టిక తేదీ, చక్షురము. మొదలగు నవి అవగతములేదు. కులభ్రమైన తెనుగులో వ్రాయబడినది. గొప్ప పురి పీఠములను పొందినది. వెల 1 రూ ప్రస్తుతం ఏలూరు కళాజ్యోతి గారగు ఆతీ వారాచలరావు పంతులు లి. ఏ లి ఎల్, గా రిట్లు వ్రాసిరి: “రాగల వానిని తెలిసికొన గోరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంతోషముకలిగించునని నానిశ్చయము.” పుస్తకములు కలయువారు యాచించునచి నామాకు వ్రాయకల యును. కాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము.
వోడవరం, నిజామాబ్దుల్ జిల్లా.

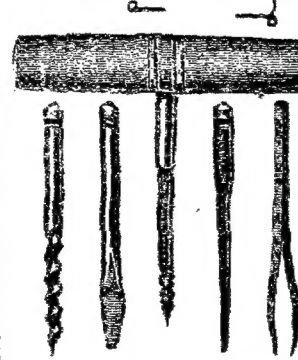
“స్వరాజ్య” సిరాబిల్లలకు

సోల్ విజుట్టు కాలవనిలిచి మరత్తులు (814)
1911 సం. నవంబరు నెల 30-వ తేదీతో ఆభ్యుదయి.
ఇప్పుడు అందరికీని పంపబడుచు సిరా లన్నిటిలోను అతిసరస మైనది. మిగుల శ్రేష్ఠమైనది. ధర్మ ల్లావ్లావ్ 8 గ్రాములు 0-14-0, 12 గ్రాములు రు 1-8-0, 36 గ్రాములు రు 4-0-0, ఎటుపు 6 గ్రాములు రు 1-12-0, 12 గ్రాములు రు 3-4-0, 36 గ్రాములు రు 9-4-0 పోస్తు, ప్యాకెంట్ల భిక్షులు లేదు.
Swaraj Ink Factory,
17-2 (7) Cornwallis Dtseet, Calcutta.

శివకవచము, కష్టపడువారికిది యోగ గొప్ప ప్రసాదము

దుష్ట నశ్చిత్రములచే గలగు బాధలు, భవకష్టము, ప్రయత్నములు వృధాజుగుట, ప్రేమాభిక్షయములందు ఆకాశం కము, మనవిచారములు, వ్యాధులు మొదలగునవి పరాపంచలై పారిపోవు. ట్లు చేయుచుండును ప్రసిద్ధిచెందిన ఈశాంతుత్తుకు సమానమైనదేదియును ఈ ప్రపంచమునందులేదు. అప్పుడును అమితముగా హెచ్చును. ఒక వారమునాడలలో అన్నియు తప్పుక జయమగును బాధకములు వ్యత్యాసములేక వ్రాయబడును. ఒకసారి అగ్రయయిది చూడవలెను.
వెండిది 1.8 ధర్మ రు 3, అద్భుతము రు 5.
Pundit S Jyotirvid,
Astrologer, 7/A Star Lane
P O Calcutta

అందమైన జర్నలి ఆయుధములు

ఈ పటములో తెలుపబడిన కొరముట్లు అందమైన చాల ఉపయోగకరము. శేబులో యిడుచును. చాల అందము గాను నునువుగాను యుండు ను. 1 కి ధర్మ రు 1-1-0
12 కి ధర్మ రు 12-0-0
144 కి ధర్మ రు 108-0-0
వి. పి. చార్జి చేయు.

మహాత్మాగాంధీ మొదలగు

చే శీ య నా య కు ల
బూడిత బొమ్మలు (Transfer Pictures)
వైపు 11 " X 7 1/2" ఒక డబుల్ పీట్లు ధర్మ రు. 1-0-0-0.
1 గ్రాము పీట్లు రు. 10-0-0-0
అందమైన కాగిత బొమ్మ కాగితము 1 డబుల్ ధర్మ రు. 8-0-0-0
వి. పి. చార్జి చేయు

Simplex Trading Co. Exporters & Importers G. T. MADRAS.

ది బొంబాయి లైఫ్ అశూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్, బొంబాయి

చే ర్మ వ: ది హా నర బు ల్ ల ట్టు నా య్ శా మ్ ల్లా ను
వై కంపెనీ ప్రాంతి అశీను ఎక్కువగా యువజనులందు ఏర్పాటు చేయబడినది
నిష్పందేహముగా మిక్కిలి ఆభివృద్ధికర మైనది. ప్రాతిగా హిందూజాతిలైఫ్ అశీను.
ఎట్టి సంశయమునకు ఆనకాశము లేని భరణత్రు నెల్లించబడియున్నది.
గౌరవము, మంచిపాతములను గలిగిగట్టి ఏకట్లు అన్ని పట్టాలలోను, ముఖ్యపట్టణములలోను కాకతెను.
ఈ దిగువవిలాసమునకు ఇచ్చి ఘనా వరభాగముల పంపకొనవలెను.
K. Padmanabhaipai B. A. Madras Branch Secretary,
Bombay Life Assurance Co. Ltd. Jaya Vilas, Egmore, Madras.

ఆంధ్రజ్యోతిషాలయము

జాతకము

(1) జాతకము (వందలి) యొక్క పక్షముగాని (2) పుట్టిన తేది, జనన కాల పుడేయలుగాని (3) జాతకునియొక్క జన్మ కాలము, ప్రస్తుతపు వయస్సు, మాత ఉత్తరము వ్రాయునను యుగాని, ఈయనదిలో నేదియో యొకటి మాత పంపించు డెల, జాతకునియొక్క రూపము, స్వభావము, కరీరాకారము, పుంసంపాదన, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంపాదము, కళా శాస్త్రము, ఉద్యోగము, శివనము మొదలగు 25 సంగతులు వాటిలో కొరకు వ్రాసి ముందుగా రు 1-4-0 లకు పి. పి. గా పంపెదము. ఈ వ్రాసినసంగతులు సరిగా నున్న యెడల, జాతకుని యొక్క ఆయుర్దాయము అఖరవరకు, జన్మజోవు ప్రతిసంగతి ఫలములు, అనగా, మహాదళ, అంకిరకాఫలములు గల పూరా

జాతకము, శాస్త్ర సమ్యక్తముగా తయారుచేసి పంపెదము. పూరా జాతకమునకు రు 5 లు, అగును. పూరా జాతకము వ్రాయుచు కొనువారు రు 2 లు, అద్దాము ముందుగా పంపవలెను. అట్లు పంపగానే జాతకము పూర్తిగా ఆఖరవరకు తయారుచేసి తక్కిన రు 3 లకు పి. పి. గా పంపెదము.

సంవత్సరఫలము

మొత్తముమీద 1 సం॥ 80 వరకు ముందు జన్మజోవు ఫలములు వ్రాయుచు, నెలవారీగా 12 నెలల ఫలములు నిరముగా వ్రాయుటకు పి. పి. ఖర్చులతో రు 1-4-0 లు అగును దీనికి జన్మపక్షము గాని, జన్మనామము గాని, మాత పంపిన చాలు.

జాతకమార్తాండము

రెండవభాగము ఇది 300 పేజీలు

కొను లగ్న స్థూలము, ప్రమాస్థూలము, భావస్థూలము, వర్ణములు, పాదశక్త్యు, అక్షయశక్త్యు, శాస్త్రసహితముగా నుమారు 1200 ప్రమాణ శ్లోకములతోను, విశేషాంశములతోను ద్వాదశ భావఫలములు మహాదళ అంకిరకాఫలములును, ఇంకను అనేక సంగతులలో మిక్కిలి నులభ్యతలైన అత్యద్భుతముగా వ్రాయబడినది. దీనివలన అన్ని సంగతులు పూర్తిగా తెలియును.

ఈ గ్రంథము నచ్చవియెడల తిరిగి సొమ్ము వాపను చేయుదుము ఈ 2వ భాగమునకై యిదివరకు ధరఖాస్తులు పంపినవారు తిరిగి మాకు వ్రాసినయెడల కంటనే పి. పి. గా పంపెదము. దీనినెల పోస్టుఖర్చులు గాక రూ॥ 1-0-0 లు

అలస్సుమైనవో ప్రతులు పొరకవు.

(3512) ఆ కెల్ల వెంకట శాస్త్రి, సోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు. (గోదావరిజిల్లా)

మోహినీతైల - వెండ్రు కలను వెంచి నిగనిగ లాడించును

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది—నీతు లములు నూనెగల సీసా 1-కి అణాలు 12 మాత్రమే నెం. 6, తంబుకెట్టిపిథి, మద్రాసు. అమృతాంజనం డిపో, నెం. 109, ఫేరిరోడ్డు, పోర్టు, గొంబయి.

పుట్టల

180 పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును శాస్త్రసమ్యక్తమును పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కల్గుచున్నది.

ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి కరీరశాస్త్రమును దృఢపరచును ఆయుర్విద్య దీని ఇప్పించును.

ఈ పుస్తకము ఇతరులకు నియమము.

పోస్టుచార్జియు మేమే భరించి పంపెదము.

కంటనే వ్రాయుట.

వైద్యశాస్త్రి మునిశంకర్ గోవిందజీ,

ఆతనికి నిగ్రహ బౌద్ధధారయము.

26. బ్రాహ్మ్య, మద్రాసు

చాటుపద్య మణిమంజరి

ద్వితీయభాగము

ఆ శ్లోకముండి యభిధానము చేసి యాంధ్రజాతి మన్ని భాగముల నుండియు రత్నములనుండి చాటుధారలను సంపాదించి జేయూర ప్రభాకర శాస్త్రిగారు దీనిని వెలయించినారు. ప్రథమభాగమున లేని యపూర్వవిషయములు గలిగి యిది యద్భుతముగా నున్నది. వెల 1-6-0. గ్లెజు పేపరు ప్రతి 1-10-0

మూ న్నాళ్ల ముచ్చట

పూర్వమును చిన్న పద్యరసంభంధము, ప్రభాకరశాస్త్రిగారు రచించినది పద్యము లమృతగుళికలనంటిను. కథ యానాటి యాంధ్రజాతిపుది. దీనితో నిండినది. వెల 0-6-0.

ఆగమనెల ముగియాలాగా, కంటికిని ఆర్ద్ర పంపువారికి

మానాల్ల ముచ్చటను రు. 0-4-0 లకే పంపుదము.

అడ్రాసు:—మణిమంజరి మేనేజరు,

త్తిరువల్లి క్లెరిక్, మద్రాసు.

(142)

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి (1-3)

శుగువతి

బహువర్ణములగు మనుజుల మూర్తి మార్గమునండి చిమువతి ప్రసించుచుండెడి, తెల్ల కెక్, పచ్చ కెక్ గత్తెక్ నీరు యగుట వాళ్లచేతను మూత్రము బొట్టు బొట్టు బహుట మాటి మాటికి మూత్రము విసర్జన చేయుట పొత్తికడుపు నరములు రిగియుట మూత్రము వచ్చినట్లు అనుమానము గలుగుట యిటువంటి లక్షణములు గల కెక్గోగ సామాన్యములను మొదలంట, నన ర్తియైనను, మరియు నూతనముగ సంభవించిన కెక్గోగములను! 48 గంటలొపుగ గుణమును బొందించును. మూత్రశాశ్త్రమును. 4 వీరి (అనగా మూత్రపుత్తి) కుభవరచి నరములకు అధిక బలమును కలుగ జేయును. 1 క్రయము బుడ్డి 1-కి రూ. 1-12-0 ప్యాంపుగు మర, పోస్ట్జి వర్తరాంబ వేరుగా నివ్వవలయును. మా మందుల జాబితాను, కొరవారికి ఉచితముగా పంపబడును. ఆయుర్వేదాశ్రమం, నెం. 41 ఆచారపుకవిధి, మద్రాసు. తంజిల్లడన్:—పండిట్, మదరాసు.

తప్పని గుణములు! కొనుడు!! పరీక్షింపుడు!!!
ఆయుర్వేద పంచరత్నములలో
నొకరత్నము

ఇది చలిజ్వరములకు, చలిలేని జ్వరములకు, విడుదన జ్వరములకు, విడిచినప్పు జ్వరములకు, కఠిన జ్వరములకు, సామాన్య జ్వరములకు, మలేరియాజ్వరములకు, క్రిమికీటకాది జ్వరములకు, విషమజ్వరములకు, సన్నిపాతజ్వరములకు, దోష జ్వరములకు ఇంతయేలే! పర్యవధిజ్వరములకు బరిమార్చు ఉత్తమోత్తమ యోగవధిరాజము, కర్మయనా పనిచేయుని సుమయమున “మోచిరటా” మంచి పనిచేసేదని. ఆంగ్లవైద్యులు మెచ్చి యున్నారు. వైద్యుని సాహాయములేకనే శ్రీలీలు, పురుషులు వాడరవచ్చును. బాలురకు ఇవ్వరవచ్చును. సదా ఆంగ్లవధిము లనే వాడువారు దీనిని వాడి “ఎట్టి అపాయములేని జ్వరమో కావధిరాజమని” ప్రశంసించియున్నారు. చిరట అత్తిరము, ఇంక నేకవ్యాధుల పారించును. కటలాగు ఉచితము. ఆరకము, మళయాలము, కన్నడభాష మాకు తెలియదు. తెలుగు, ఇంగ్లీషున పుస్తకములు వ్రాయవలెను.

ఆయుర్వేద రత్న, పండిత

బి. శ్యామసుందరరావు బ్రదర్సు,

ఆయుర్వేదవధాలయము, బరంపురం, ౫౦౮౦ జిల్లా

సత్య వత్స పాఖ్యా నము

తేక

భోగేశ్వరమాహాత్మ్యము

ఇది యొక శ్రేష్ఠముయొక్క మహాత్ము. ఇందా శ్రీశైలమహిమకూడ జక్కగ వర్ణించబడియున్నది. కవితృము కమరసవంతమై ముద్దులుకూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మోడు. ఈ గ్రంథము జేవట్టివ జాతకుల కొక పద్యమేని వదల మది జనింపదు. ప్రతి 1-కి ధర రు 1-0-0. పోస్టుఖర్చుప్రత్యేకము.

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము,

1, తంబుకెట్టి పిథి, మదరాసు.

వలసులభము. ఫల మధికము.
ఏలూరులో గొప్పమేడ లాటరీ
మాటూరి బ్రహ్మన్న గారి
కుమార్డు సర్వేశం తాలూకు మేడ.
రూ 16.500 లకు లాటరీ
చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ 3,300 చీట్లు

అయ్యలారా!
కృష్ణజిల్లా, ఏలూరు పెద్దబజారులోని మొగినిసెపాళా నెం 143 రు కలిగినటువంటిన్ని కం డెంకెస్తులు గలిగిన కామేశ్వర అద్దాల నీరుచాల ఫిట్టింగున్ను, ఫలము సహా లాటరీ మూలముగా విక్రయించుచున్నాను. 1822 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 17 వ తేదీనుంచి చీట్లు విక్రయించుచున్నాను. చీట్లు పూర్తి యగుచున్నవి. లాటరీ చీట్లు యావత్తు పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలిపే తేదీ వత్తికలలో ప్రచురవరచి యేలూరుపట్టణ ముఖ్య భురానా మనుష్యుల యెదుట లాటరీ జేయబడును. గనుక ప్రతివారును వారి వారి యవ్వనముల నిర్ణయించుకొనుట కిది శుభచిహ్నము. త్వరపడుడు. తిరుణము నిందిపోయిన తరువాత పశ్చాత్తాపపడిన లాభములేదు. లాటరీ చీటి ఒకటికి రూ 5 లు మాత్రమే. ఇంకా పూర్వమున కలిగినట్లున్న, వివిధ మూలముల కొనువారు మా యేజంటల్లగాని నేరుగా నాకు వాసిగాని అనుకోవలయును. ఈ చీట్లవల్ల నమూనా అయ్యి సొమ్ము కృష్ణజిల్లా యేలూరు పెద్దబజార్లో కో ఆపరేటివు బ్యాంక్లో నుంచబడును.

2. ప్రతి గామమునందును మంచి యేజంటలు కావలయును. మంచి కమిషను ఇయ్యబడును. వివరములు కొనువారు యిక్రింది సంకేతముచేసినవారికి వ్రాసిగాని, స్వయముగా వచ్చి గాని తెలుసుకొనవచ్చును.

“చీట్లు కావలసినవారు, తమ అడ్రాసును స్పష్టముగా వ్రాయుచు చీటి 1-కి రు 5 ల చొప్పున మణి అద్దరు చేసి యెడల, అందిన వెంటనే చీట్లు టపాలో పంపించుటను.”

ఏలూరు } మాటూరి సర్వేశం,
కృష్ణజిల్లా. }
1-7-1922. } మేడ నామ్మచారుడు.